

Katja Honkanen-Mäkelä

VANHEMMAT LIIKUNTAPÄIVÄKODIN VALITSIJOINA

Päiväkodin valintaan vaikuttavat tekijät

Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta
Kandidaatintutkielma
Helmikuu 2020

TIIVISTELMÄ

Katja Honkanen-Mäkelä: Vanhemmat liikuntapäiväkodin valitsijoina: päiväkodin valintaan vaikuttavat tekijät
Kandidaatintutkielma
Tampereen yliopisto
Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta
Helmikuu 2020

Tämän laadullisen tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia liikuntapäiväkodin valintaan vaikuttavia tekijöitä vanhempien näkökulmasta. Tutkimuksessa tutkittiin lisäksi vanhempien näkemyksiä laatuun liittyvistä tekijöistä sekä sitä, millaisia näkemyksiä vanhemmilla on liikuntakasvatuksesta ja sen tärkeydestä lapsen elämässä.

Aineisto on kerätty eteläsuomalaisesta yksityisestä liikuntaa profiloituneesta päiväkodista syksyllä 2019. Sähköinen kyselylomake lähetettiin yhteensä 70 vanhemmalle kolmeen eri yksikköön. Kaiken kaikkiaan kyselyyn vastasi yhteensä 14 vanhempaa, joista 12 oli äitejä ja kaksi isää.

Tutkimuksen mukaan päiväkodin sijainti, monipuolinen ja runsas ulkoilun määrä, monipuoliset toiminta- ja liikuntamahdollisuudet, lasten yksilöllinen huomiointi sekä lasten ja aikuisten lämmin ja vastavuoroinen kohtaaminen ja yhteistyö olivat tärkeimpiä tekijöitä puhuttaessa liikuntapäiväkodin valintaperusteista. Liikuntapäiväkotikontekstista johtuen liikuntamahdollisuudet todennäköisesti korostuivat enemmän verrattuna aikaisempiin tutkimuksiin ja kirjallisuuteen. Erityisesti vertaiskokemukset muilta vanhemmilta ja sisarten hyvät hoitokokemukset samasta päiväkodista osoittautuivat yhdeksi tärkeimmistä tekijöistä tässä tutkimuksessa, mikä ei ole tullut esiin aikaisemmissa tutkimuksissa. Yllättävä tutkimustulos oli myös se, että päiväkodin liikuntapainotteisuus ei ollut lähes puolelle vastaajista niin merkittävä asia kuin olisi voinut kuvitella, vaikka kyseessä oli liikuntapäiväkoti.

Tutkimuksen mukaan vanhemmat olivat pääosin tyytyväisiä päivähoidon laatuun. Laatuun vaikuttavista tekijöistä eniten mainintoja saivat laadukas ja monipuolinen opetuksen sisältö, lapsilähtöisyys eli jokaisen lapsen yksilöllinen huomioiminen, sitoutunut, riittävän kouluttautunut ja motivoitunut henkilökunta ja turvallisuus. Kaikista tyytymättömpiä vanhemmat olivat henkilökunnan jatkuvaan vaihtuvuuteen eli tutkimuksen perusteella vanhemmat toivoivat enemmän pysyvyyttä henkilökunnan suhteen.

Liikuntakasvatuksesta puhuttaessa terveyden ja liikunnan monipuolisuuteen liittyvät asiat korostuivat kaikista vahvimmin vastauksissa. Liikkuvaan elämäntapaan opettaminen pienestä pitäen, liikunnasta nauttiminen ja terveen käsityksen opettaminen liikuntaa kohtaan korostuivat eniten terveysalaluokassa. Liikunnan monipuolisuus-alaluokka piti sisällään monipuolisen jokapäiväisen liikkumisen esimerkiksi luonnossa, monipuolisen tutustumisen eri lajeihin ja eri lajien kokeilun.

Avainsanat: liikuntakasvatus, päiväkodit, vanhemmat

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -ohjelmalla.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	4
2	VANHEMMAT PÄIVÄKODIN VALITSIJOINA	6
2.1	VARHAISKASVATUKSEN KÄSITE.....	6
2.2	VARHAISKASVATUKSEN PALVELUNTUOTTAJAT	6
2.3	PÄIVÄKODIN VALINTAPERUSTEET VANHEMPIEN NÄKÖKULMASTA	9
2.4	VANHEMMAT KULUTTAJINA-NÄKÖKULMA.....	10
2.5	VARHAISKASVATUS YHTEISKUNNALLISESSA KONTEKSTISSA	11
2.5.1	<i>Päivähoidon yhteiskunnalliset tehtävät</i>	11
2.5.2	<i>Laatu varhaiskasvatuksessa</i>	12
2.5.3	<i>Tutkimustuloksia varhaiskasvatuksen laadusta</i>	14
3	LIIKUNTA VARHAISKASVATUKSESSA	16
3.1	LIIKUNTA VARHAISKASVATUKSESSA	16
3.2	KASVATUKSELLISET NÄKÖKULMAT	17
3.3	KOKONAISKEHITYSTÄ TUKEVA LIIKUNTA	19
4	TUTKIMUSTEHTÄVÄ	21
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	22
5.1	KOHDERYHMÄ JA AINEISTON HANKINTA.....	22
5.2	AINEISTON ANALYYSI	24
6	TULOKSET	28
6.1	VALINTAPERUSTEISIIN LIITTYVÄT TEKIJÄT	28
6.1.1	<i>Arjen sujuvuus</i>	28
6.1.2	<i>Vertaiskokemukset</i>	29
6.1.3	<i>Liikunta-aktiviteetit ja niiden merkitys</i>	30
6.1.4	<i>Ei-liikunnallinen toiminta</i>	31
6.1.5	<i>Sisätilat</i>	32
6.2	LAATUUN LIITTYVÄT TEKIJÄT	33
6.2.1	<i>Toiminnan sisältö</i>	33
6.2.2	<i>Henkilökunnan ammattitaito ja ominaisuudet</i>	33
6.2.3	<i>Sisä- ja ulkotilat</i>	35
6.2.4	<i>Toimintakulttuuri</i>	35
6.3	LAADUN TOTEUTUMINEN PÄIVÄKODISSA	36
6.4	NÄKEMYKSIÄ LIIKUNTAKASVATUKSESTA	37
6.4.1	<i>Terveysteen liittyvät asiat</i>	37
6.4.2	<i>Liikunnan monipuolisuus</i>	38
6.4.3	<i>Suhtautuminen liikuntaan</i>	38
7	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	40
7.1	POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	40
7.2	TUTKIMUSPROESSIN ARVIOINTI.....	42
7.3	LUOTETTAVUUS JA EETTISYYS.....	44
7.4	JATKOTUTKIMUSMAHDOLLISUUDET	46
8	LÄHTEET	47

1 JOHDANTO

Tässä laadullisessa tutkimuksessani tutkin liikuntapäiväkodin valintaan vaikuttavia tekijöitä vanhempien näkökulmasta. Tarkoitus on saada selville vanhempien näkemyksiä tekijöistä, joiden perusteella he valitsevat lapselleen liikuntapäiväkodin lapsensa hoitopaikaksi. Lisäksi tutkin vanhempien näkemyksiä laatuun liittyvistä tekijöistä, sillä laatuun liittyvien tekijöiden avulla on myös tarkoitus selvittää vanhempien tyytyväisyyttä lapsensa liikuntapäiväkotiin. Lisäksi tutkin sitä, millaisia näkemyksiä vanhemmilla on liikuntakasvatuksesta ja sen tärkeydestä lapsen elämässä. Kohderyhmänä tässä tutkimuksessa toimivat kyseisen liikuntapäiväkodin vanhemmat.

Kiinnostus aiheeseen kumpusi omasta mielenkiinnosta. Tietoisuus valintaperusteisiin liittyvistä tekijöistä auttaa päiväkotija panostamaan vanhempien merkityksellisiksi koettuihin tekijöihin, ja lisää näin ollen vanhempien tyytyväisyyttä ja myös päiväkodin laatua. Aihe on lisäksi hyvin ajankohtainen, sillä monet tahot ovat olleet huolissaan lasten liikunnan vähentymisestä ja joidenkin lasten kohdalla jopa liikkumattomuudesta. Arja Sääkslahti, Anne Soini, Anette Mehtälä, Arto Laukkanen ja Susanna Iivonen (2013) ovat todenneet, että jo alle kouluikäisten fyysinen aktiivisuus on vähentynyt ja vastaavasti istuminen ja paikallaanolo ovat lisääntyneet. Fyysisesti aktiivisen elämäntavan malli alkaa syntyä jo varhaislapsuudessa ja jos lapsi oppii 3-vuotiaana liikunnallisen elämäntavan, se todennäköisesti säilyy jopa läpi elämän (Varhaisvuosien fyysisen... 2016). Kiinnostusta aiheeseen lisäsi siten aito tarve lisätä lasten liikunnan määrää varhaiskasvatuksessa, ja siksi tutkimukseni kohteeksi valikoitui liikuntapäiväkoti. Aiheella on näin ollen myös yhteiskunnallista merkittävyyttä.

Hyvästä ja laadukkaasta varhaiskasvatuksesta on viime aikoina puhuttu paljon julkisuudessa. Julkisuudessa on ollut paljon puhetta varsinkin laadun suuresta vaihtelusta päiväkotien välillä (Kalliala 2008, 187, 269; Hujala ym. 2006, 8). Valtakunnallisten toimintaa ohjaavien asiakirjojen tavoitteena ja tarkoituksena on taata tasalaatuinen varhaiskasvatus sekä yhdenvertaiset edellytykset

varhaiskasvatukseen osallistuville lapsille ja tukea heidän kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista (Varhaiskasvatuksen perusteet 2018). Yhtä syytä laadun suurelle vaihtelevuudelle on varmasti mahdotonta sanoa, sillä laatuun vaikuttavat useat tekijät. Vaikka päävastuu lasten kasvatuksesta ja hoidosta on vanhemmilla, laadun tasalaatuisuuden toteutumiseen tulisi tästä huolimatta kuitenkin kiinnittää nykyistä enemmän huomiota. Kyse on kuitenkin niin suuresta, merkittävästä ja mittakaavaltaan laajasti vaikuttavasta asiasta, joka koskee lähes jokaista perhettä jossain vaiheessa ennen kouluikää. Uudessa varhaiskasvatuslaissa (540/2018) on tosin täsmennetty ja nostettu päiväkodin henkilöstön pätevyysvaatimuksia, minkä tavoitteena on lisätä päiväkotien laatua.

Lapsen siirtyminen kotoa institutionaalisen varhaiskasvatuksen piiriin on lapsen elämässä mutta myös vanhempien elämässä iso ja merkittävä siirtymä ja tapahtuma, ja tästä syystä se myös askarruttaa ja herättää vanhemmissa kysymyksiä ja joskus jopa myös huolta. Vanhempien valitessa lapselleen päivähoitopaikkaa päiväkodin valintaan liittyvät tekijät nousevat siten monille vanhemmille tärkeiksi asioiksi. Harva vanhempi valitsee lapselleen hoitopaikan miettimättä asiaa sen enempää ja tarkemmin.

Aikaisempien tutkimusten (Barbarin 2006) mukaan päiväkodin valintaan vaikuttavatkin useat tekijät. Sekä ulkomailla että Suomessa liikuntapäiväkodin valintaan vaikuttavista tekijöistä on tehty jonkin verran tutkimuksia, mutta monissa aikaisemmissa ammattikorkeakouluissa tehdyissä ja pro gradu tutkimuksissa on keskitytty lähinnä vain valintaperusteisiin liittyviin tekijöihin. Tässä tutkimuksessa keskityn lisäksi laatuun liittyviin tekijöihin ja liikuntakasvatuksen käsitteeseen ja sen tärkeyteen lapsen elämässä osana valintaprosessia. Liikuntakasvatus liittyy olennaisesti liikuntapäiväkotikontekstiin ja siten on mielenkiintoista ja hyödyllistä tutkia, kuinka liikuntakasvatuksen käsite linkittyy valintaperusteisiin ja valintaprosessiin. Laatu sen sijaan korreloi valintaperusteiden kanssa ollen yleensä tärkeä osa valintaprosessia. Monissa aikaisemmissa ammattikorkeakouluissa tehdyissä ja pro gradu tutkimuksissa tutkimuksen kohteena on ollut Touhula-liikuntapäiväkodit, mutta tämän tutkimuksen kohteena olevasta eteläsuomalaisesta liikuntapäiväkodista ei aikaisemmin ole tehty tutkimusta aiheen tiimoilta. Näin ollen tutkimukseni avulla on mahdollista saada uutta tutkimustietoa.

2 VANHEMMAT PÄIVÄKODIN VALITSIJOINA

2.1 Varhaiskasvatuksen käsite

Vuosikymmenten saatossa varhaiskasvatuksen käsitteestä on käytetty erilaisia termejä. Päivähoitolain astuessa voimaan vuonna 1973 puhuttiin päivähoidon käsitteestä, mutta nykyään päivähoidon käsite on korvautunut varhaiskasvatuskäsitteellä. Varhaiskasvatuksen käsitettä on käytetty vuodesta 2015 asti uuden varhaiskasvatuslain astuessa voimaan. Lapsille ja lapsiperheille varhaiskasvatus on merkittävä julkinen palvelu (Riitakorpi, Alila & Kahiluoto 2015, 9). Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) varhaiskasvatus määritellään lapsen suunnitelmallisena ja tavoitteellisena kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamana kokonaisuutena, jossa painottuu erityisesti pedagogiikkaa. Eeva Hujala, Anna-Maija Puroila, Sanna Parrila ja Veijo Nivala (2007, 11) taas määrittelevät varhaiskasvatuksen vuorovaikutusprosessiksi, jossa lapsi omaehtoisen ja kokemuksellisen toiminnan kautta, vertaisryhmäkontaktien sekä aikuisten tavoitteisen ohjauksen avulla kasvaa aktiivisena toimijana. Toisessa määritelmässä korostuu enemmän pedagogiikka ja kokonaisvaltaisuus, kun taas toinen määritelmä painottaa enemmän vuorovaikutusta lasten ja aikuisten kesken. Molemmat määritelmät kuitenkin sisältävät asioita, jotka ovat avainasemassa varhaiskasvatusta toteutettaessa. Tässä tutkimuksessa käytän varhaiskasvatuksen käsitettä kuvaamaan päiväkodissa tapahtuvaa institutionaalista kasvatusta, opetusta ja hoitoa.

2.2 Varhaiskasvatuksen palveluntuottajat

Nykyään vanhemmillä on mahdollisuus valita useista vaihtoehdoista mieluisin ja heidän tarpeisiinsa ja elämäntilanteeseensa parhaiten sopiva hoitopaikka lapselleen. Vanhempien oikeus valita lapselleen haluamansa päivähoitopaikka

on tärkeä asia, koska se lisää perheiden hyvinvointia ja valinnanvapautta sekä helpottaa heidän arkeaan. Varhaiskasvatusta tuottavat sekä kunnalliset että yksityiset palveluntuottajat. Kunnalla on velvollisuus järjestää asukkailleen varhaiskasvatuspalveluja (Varhaiskasvatustalaki 540/2018). Kunta voi järjestää palvelut itse, hankkimalla palvelut valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelun tuottajalta tai antamalla palvelun käyttäjälle palvelusetelin (Riitakorpi ym. 2015, 9; Alila ym. 2014, 35). Kunnat voivat järjestää lapselle hoitopaikan päiväkodista, perhepäivähoidosta tai ryhmäperhepäivähoidosta, mutta kunnat voivat järjestää myös muita varhaiskasvatuspalveluita, kuten leikki- ja asukaspuistoja sekä avoimia päiväkoteja (Alila ym. 2014, 35). Perheiden elämäntilanteet vaihtelevat suurestikin, joten siksi on tärkeää, että tarjolla on riittävästi vaihtoehtoja päivähoitopaikan valitsemiseksi.

Ville Ruutiainen, Maarit Alasuutari ja Kirsti Karila (2018, 441–442; Alila ym. 2014, 16) toteavat, että yksityinen sektori on yhä suuremmassa määrin vallannut alaa varhaiskasvatuksen saralla. He toteavat, että vuodesta 1997 vuoteen 2007 yksityiseen varhaiskasvatuspalveluihin osallistuneiden lasten määrä on yli kaksinkertaistunut. Tämän perusteella vaikuttaakin siltä, että kunnat ja asiakkaat valitsevat mielellään yksityiset palvelut. Perheiden osalta yksi syy tähän saattaa olla se, että yksityiset palveluntuottajat ovat hyvin usein profiloituneet tiettyihin painopistealueisiin, kuten liikuntaan, kieliin tai tieteisiin. Profiloituminen voi olla monelle perheelle syy hakea päivähoitopaikkaa nimenomaan yksityisestä päiväkodista. Riitakorven ym. mukaan kunnat myös valitsevat yksityiset palveluntuottajat useista eri syistä. Kunnat eivät pysty yksin vastaamaan lasten päivähoitosta ja sen kasvavasta kysynnästä. Yksityiset päiväkodit tulevat monesti kunnalle halvemmaksi kuntien välttyessä tilojen rakentamiselta sekä korjaamiselta. Yksityiset palveluntuottajat myös täydentävät ja monipuolistavat päivähoitopalveluja. Kunnat haluavat lisäksi tarjota perheille valinnanvapautta ja ottaa huomioon perheiden erilaiset tarpeet. Yksityinen palveluntuottaja voi toteuttaa varhaiskasvatusta joko yksityisen hoidon tuella, ostopalveluna tai palvelusetelin turvin. (Riitakorpi ym. 2015, 17–24.) Kunnat voivat valita heidän tilanteeseensa parhaiten sopivan toteutusmuodon, mikä lisää kuntien mahdollisuutta tarjota yksityistä varhaiskasvatusta.

Suomessa on useita yksityisiä päiväkotiketjuja, jotka ovat profiloituneet liikuntaan. Isoista konserneista liikuntapainotteisia päiväkoteja ovat perustaneet muun muassa Touhula-päiväkodit, Pilke päiväkodit ja Norlandia päiväkodit. Seuraavat kuvaukset ovat päiväkotien omia kuvauksia heidän toiminnastaan. Touhula päiväkodeissa lasten päivät ovat täynnä liikettä, ja henkilökunta innostaa siten lapsia liikkumaan monipuolisesti ja luovasti joka päivä. Jokaisella oppimisen alueella liikunta on vahvasti läsnä, ja lisäksi lasten kanssa pohditaan hyvinvoinnille ja terveydelle merkityksellisiä asioita, kuten liikkumista ja lepoa. Lapsilla on joka päivä mahdollisuus kokeilla omia rajojaan ja päästä kokemaan onnistumisen elämyksiä liikunnan kautta. Sekä ulkona että sisällä on aina aikaa ja tilaa lasten luontaiselle liikkumiselle ja leikeille. Liikuntapäiväkodit ovat tehneet lupauksen, jonka mukaan lapset kokevat liikunnan iloa päivittäin. Liikuntapäiväkodin ansiosta lapsilla on näin ollen hyvä ja myönteinen suhde liikkumiseen ja itsestä huolehtimiseen, mikä luo hyvän perustan terveille elämäntavoille. (Touhula liikuntapäiväkodit.)

Pilke liikuntapäiväkoti Vauhdissa tilat ovat avarat, joten tilat mahdollistavat lasten leikin ja liikkumisen myös sisällä. Liikuntapäiväkoti Vauhti tarjoaa lapsille säännöllistä ohjattua ja tavoitteellista liikuntaa. Oppimisympäristö on järjestetty liikuntaan houkuttelevaksi ja innostavaksi, ja näin ollen se tukee lasten päivittäistä omaehtoista liikkumista. Liikuntapäiväkoti Vauhdissa liikunta pitää sisällään vauhtia, elämyksiä, onnistumisia, seikkailua, hikeä ja heleää naurua. Toiminnan tavoitteena on kiireetön ilmapiiri, mikä mahdollistaa liikunnan ja leikin. (Vauhti liikuntapäiväkodit.)

Molempien liikuntapäiväkotien toiminnassa korostuvat paljolti samat asiat, jotka ovat kirjattu myös valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Liikuntapäiväkodissa vaikuttaa selvästi korostuvan liikunnalliseen elämäntapaan opettaminen jo pienestä alkaen, ja näin ollen on myös todennäköisempää, että liikunnallinen elämäntapa jatkuu läpi elämän. Liikuntapäiväkodissa työskenteleminen vaatii toki myös henkilöstöltä liikunnallista elämäntapaa, oikeanlaista asennoitumista liikuntaa kohtaan ja tietoja ja taitoja toteuttaa laadukasta liikuntakasvatusta.

2.3 Päiväkodin valintaperusteet vanhempien näkökulmasta

Marika Vilenin, Riitta Vihusen, Jari Vartiaisen, Tuula Sivénin, Sohvi Neuvosen ja Auli Kurvisen (2006) mukaan päivähoitopaikan sijainti ja aukioloajat ovat usein ensisijaisia tekijöitä valittaessa hoitopaikkaa sekä vanhempien on todettu myös painottavan laadukkaassa päivähoitossa lasten fyysisiä tarpeita, kuten ruokaa, lepoa ja ulkoilua. Vanhemmat painottavat myös kasvattajan lämmintä vuorovaikutusta lapseen, lapselle järjestettäviä oppimismahdollisuuksia sekä aikuisten määrää suhteessa lasten määrään. Vanhemmat painottavat myös lasten tyytyväisyyttä. He toteavat myös, että vanhempien on helpompi kiinnittää huomiota ulkoisiin tekijöihin kuin arvioida päivähoitopaikan sisäistä toimivuutta. Jos päivähoitopaikka vaikuttaa turvalliselta ja lapset tuntevat olevan tyytyväisiä ja kehittyvät normaalisti, vanhemmat harvemmin kiinnittävät huomiota päivähoitopaikan laatuun sen tarkemmin. (Vilen ym. 2006, 196–197.) Päivähoitopaikan sijainti ja aukioloajat ovat ensisijaisia tekijöitä luultavasti siksi, että ne ovat tärkeitä arjen sujumuuden vuoksi. Toki monet muutkin tekijät vaikuttavat päivähoitopaikan valintaan, sillä perheet tekevät valinnan päivähoitopaikasta sen mukaan, mikä sopii parhaiten heidän sen hetkiseen elämäntilanteeseensa.

Monilta vanhemmilta vaikuttavat puuttuvan valmiudet arvioida varhaiskasvatuksen laatua esimerkiksi pedagogisen osaamisen ja henkilöstön pätevyyden osalta. Vanhemmilla ei useinkaan ole riittävästi tietoa varhaiskasvatuksen lain vaatimuksista eikä siitä, mitä pedagoginen osaaminen tarkoittaa ja pitää sisällään. Näin ollen he eivät kykene myöskään arvioimaan päivähoitopaikan toimintaa kovinkaan kokonaisvaltaisesti eivätkä siten tiedä, mitä voisivat vaatia päiväkodilta (Vilén ym. 2006, 196).

Hujalan ym. mukaan vanhemmat arvostavat erityisesti monipuolisia toimintamahdollisuuksia ja lapsen yksilöllistä huomiointia. Vanhemmat tarvitsevat lapsilleen laadukasta ja luotettavaa päivähoitoa, sillä suomalaiset vanhemmat ovat työssä kodin ulkopuolella enemmän ja tekevät pidempiä työpäiviä kuin muut länsimaalaiset. (Hujala ym. 2007, 153.) Näistä kahdesta monipuolisia toimintamahdollisuuksia vanhempien on todennäköisesti helpompi arvioida, sillä ne ovat yleensä suhteellisen helposti havaittavissa. Vanhemmat voivat tehdä päätelmiä monipuolisista toimintamahdollisuuksista esimerkiksi päiväkodin pihan toiminnallisuuden tai oppimisympäristön järjestelyjen

perusteella. Lapsen yksilöllistä huomiointia ja varsinkin sen toteutumista vanhempien on sen sijaan vaikeampi arvioida. Lapsen käyttäytymisen perusteella esimerkiksi on mahdollista tehdä päätelmiä yksilöllisen huomioimisen toteutumisesta, mutta se tosin vaatii tietämystä lapsen kasvusta ja kehityksestä.

2.4 Vanhemmat kuluttajina-näkökulma

Tässä alaluvussa käsittelen vanhempia kuluttajien asemassa toimivina päätöksentekijöinä lähinnä koulun kontekstissa. Tosin vanhemmat voivat toimia ja usein toimivatkin kuluttajan asemassa myös varhaiskasvatuksen kentällä, sillä varsinkin isommissa kaupungeissa vanhemmilla on mahdollisuus valita lapselleen haluamansa päiväkoti, joka vastaa parhaiten heidän arvostuksiaan ja näkemyksiään.

Kouluvalinnat määritellään toimintapolitiikaksi, joka antaa perheille mahdollisuuden hakea lapselleen koulupaikkaa haluamastaan koulusta (Poikolainen 2011, 133). Suomessa vanhemmilla on ollut mahdollisuus jo 1990-luvulta lähtien vaikuttaa lastensa kouluasioihin ja päättää niistä (Seppänen 2006). Vanhempien voidaan siis ajatella ja nähdä olevan kuluttajia institutionaalisen kasvatuksen kontekstissa. Koulumarkkinat eivät kuitenkaan ole kaikille avoimia siitä syystä, että paikallinen kouluvalintapolitiikka päättää valintamahdollisuuksista (Poikolainen 2011, 132). Se, kuinka paljon valintamahdollisuuksia on tarjolla, riippuu muun muassa kunnan ja kaupungin koosta, väestörakenteesta ja painotuksista. Pienissä kunnissa on hyvin usein vain yksi koulu, minkä vuoksi valintamahdollisuuksia ei näin ollen myöskään ole tarjolla. Asuinpaikka ja lisäksi vanhempien yhteiskuntaluokka siten myös eriarvoistavat lapsia, ja myös Diane Reay (1998, 196) on todennut keskiluokkaisten vanhempien aiheuttavat luokkajakoa kouluvalinnoillaan. Koulutuksellista tasa-arvoa on kuitenkin pidetty tärkeänä asiana koulujärjestelmässä alusta alkaen, ja sitä korostetaan hyvin paljon myös nykyään. Jaana Poikolainen (2011, 133) kuitenkin toteaa, että koulutuksellinen tasa-arvo on jäänyt taka-alalle, ja tilaa on vallannut asiakkaiden ja kuluttajien eli vanhempien mahdollisuus valita lapselleen koulu parempien tulevaisuuden näkymien toivossa. Koulujen väliset erot ovat kuitenkin pieniä, joten vanhemmat voivat edelleen luottaa tasa-arvoiseen koulutukseen (Arinen & Karjalainen 2007).

Bosetti ja Pyryt (2007) ovat todenneet kouluvalinnassa hyötyvän eniten sellaisten vanhempien, jotka omaavat sopivaa kulttuurista ja sosiaalista pääomaa kouluvalintaprosessissa. Kulttuurinen pääoma koostuu tiedoista, taidoista ja koulutuksesta. Sosiaalinen pääoma käsittää sosiaalisen verkoston ja sen tuottamat resurssit sekä institutionalisoituneet keskinäiset tuttavuus- ja arvostussuhteet. (Bourdieu & Wacquant 1995.) Poikolaisen mukaan vanhemmat käyttävät kolmea erilaista valitsijan subjektipositiota, joita erottaa toisistaan erityisesti toiminta kouluvalintojen suhteen. Yksi näistä on perinteisen valitsijan positio, josta päädytään osoitettuun lähikouluun. Toinen on harkitsevan valitsijan positio ja tästä positioista valitaan ensisijaisesti lähikoulu, mutta myös muut koulut ovat harkinnassa tai ne jopa valitaan. Viimeinen on määrätietoisen valitsijan positio, jossa valitaan todennäköisesti joku muu kuin osoitettu lähikoulu. Perinteisen valitsijan positiossa valitsijat eivät käytä sosiaalisia ja kulttuurisia resursseja, kun taas määrätietoisen valitsijan positiossa sosiaalisia ja kulttuuria resursseja käytetään aktiivisesti. Harkitsevan valitsijan positiossa sosiaalisia ja kulttuuria resursseja käytetään vaihtelevasti. (Poikolainen 2011, 136.) Ilman kulttuurista ja sosiaalista pääomaa on vaikea tehdä päätöksiä kouluvalintoihin liittyen, sillä koulumaailma on tällöin vanhemmille vieras, eivätkä he osaa navigoida siellä tarvittavalla tavalla.

2.5 Varhaiskasvatus yhteiskunnallisessa kontekstissa

2.5.1 Päivähoidon yhteiskunnalliset tehtävät

Päivähoidolla (nykyisin varhaiskasvatus) on monia yhteiskunnallisia tehtäviä. Olemalla tietoinen päivähoidon yhteiskunnallisista tehtävistä vanhempien on helpompi arvioida esimerkiksi päivähoidon laatua ja sen toteutumista sille asetettujen määräysten ja tavoitteiden osalta. Alila ym. toteavat päivähoidolla olevan useita tehtäviä. *Sosiaalipoliittisen* tehtävän tavoitteena on tukea lapsiperheitä yhdessä muiden palveluiden kanssa. *Tasa-arvoon edistävän* tehtävän tarkoitus on ehkäistä lasten oppimisvaikeuksia ja niiden syntymistä sekä tasoittaa kehityksellisiä eroja. *Lapsipoliittisen* päivähoidon tehtävänä on lapsuuden turvaaminen ja tarjota lapsille mahdollisuus sellaiseen toimintaan, oppimiseen ja virkistykseen, jossa on otettu huomioon lapsen ikä ja kehitystaso.

Perhepoliittisen tehtävän tarkoitus taas on tukea lapsen kehitystä, kasvua ja oppimista sekä tukea perheitä lasten kasvatuksessa ja työn ja perheen yhteensovittamisessa. *Työvoimapolitiittinen* tehtävä pitää sisällään turvallisen ympäristön tarjoamisen lapsille ja vanhempien opiskelun ja työssäkäynnin mahdollistamisen. Päivähoidolla on myös *koulutuspoliittinen* tehtävä, jonka mukaan lapsella on oikeus oppimiseen ja kehittää omia oppimismahdollisuuksia sekä lapsi on ohjattava oppimaan. (Alila ym. 2014, 11.)

Kuten edeltä käy ilmi, päivähoidolle on asetettu paljon erilaisia tehtäviä, jotka tulisi ottaa huomioon päivähoitoa toteutettaessa. Tehtävät ovat tosin saaneet erilaisia painotuksia ja näkökulmia riippuen tehtävän luonteesta ja toimijasta. Myös eri aikakausina on korostettu vähän eri tehtäviä ja asioita. Työvoima-, sosiaali- ja perhepoliittiset tehtävät ovat saaneet eniten huomiota yhteiskunnallisessa keskustelussa, kun taas lapsi-, koulutus- ja tasa-arvopoliittiset tehtävät ovat saaneet vähemmän huomiota (Alila ym. 2014, 12). Varhaiskasvatus mahdollistaa vanhempien työssäkäynnin ja opiskelun, mistä syystä työvoima- ja perhepoliittiset tehtävät todennäköisesti korostuvat vahvasti. Lisäksi on paljon käyty keskustelua varhaiskasvatuksesta ja varsinkin sen laadusta sekä henkilömitoitusten toteutumisesta, ja tähän liittyvät kiinteästi esimerkiksi lapsi-, koulutus- ja tasa-arvopoliittiset tehtävät. Mikäli varhaiskasvatusta halutaan kehittää parempaan suuntaan, päivähoidon yhteiskunnalliset tehtävät tulevat nähdä laaja-alaisena kokonaisuutena, eikä keskittyä vain osaan niistä tai jopa yhteen tehtävään. Tarvitaan myös yhteistä näkemystä ja päämääriä asioista, jotta voidaan päästä ehyeen ja yhtenäiseen lopputulokseen.

2.5.2 Laatu varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksen laatu on oleellinen asia institutionaalisen kasvatuksen kontekstissa. Laura Revon, Maiju Paanasen, Mervi Eskelisen, Virpi Mattilan, Marja-Kristiina Lerkkasen, Lillemor Gammelgårdin, Jyri Ulvisen, Jukka Marjasen, Anne Kivistön ja Hanna Hjeltin (2019) mukaan laatuun liittyvät tekijät ovat kiinteästi yhteydessä arviointiin. Arviointi kohdistuu pedagogisen toiminnan prosessin laatuun mutta myös varhaiskasvatussuunnitelmien sisältöihin. Sen lisäksi, että arvioinnin tarkoituksena on tarkastella asioiden tilaa, sen

tarkoituksena on löytää sekä vahvuuksia että kehittämistarpeita toiminnasta. (Repo ym. 2019, 17, 26.) Arviointia on siten tehtävä systemaattisesti, sillä ilman arviointia ei voida tehdä päätelmiä laadusta ja sen toteutumisesta eikä myöskään kehittää toimintaa.

Revon ym. mukaan varhaiskasvatuksen laatuun liittyvät sekä rakennetekijät että prosessitekijät, joista myös varhaiskasvatuksen laatu koostuu. Nämä laadun ulottuvuudet ilmenevät kansallisella, paikallisella ja pedagogisen toiminnan tasoilla. Kansallinen ja paikallinen taso on yhteydessä siihen, millaista varhaiskasvatusta pedagogisen toiminnan tasolla toteutetaan. Kansalliseen ja paikalliseen tasoon liittyvät rakenteelliset reunaehdot, joiden mukaan prosessitekijöiden laatua voidaan toteuttaa. (Repo ym. 2019, 17.) Laadun *rakennetekijät* liittyvät varhaiskasvatuksen järjestämiseen eli esimerkiksi siihen kuka vastaa varhaiskasvatustoiminnasta, missä varhaiskasvatustoiminta tapahtuu ja millaiset puitteet toiminnalle luodaan. Ne luovat siten reunaehtoja pedagogiselle toiminnalle eli laadun prosessitekijöille. (Repo ym. 2019, 19.) Työntekijöiden on selvästi vaikeampi vaikuttaa laadun rakennetekijöihin, sillä ylemmät tahot määrittelevät ne hyvin usein työntekijöiden puolesta. Tästä syystä rakennetekijät eivät aina välttämättä kohtaa työntekijöiden ajatusmaailmaa eikä työn käytännöllisyyttä. Rakennetekijöiden osalta puitteiden luomiseen varhaiskasvatuksen työntekijät pystyvät vaikuttamaan kaikista parhaiten, mutta toki se vaatii rohkeutta ja halua työntekijöiltä ottaa asiat puheeksi ja parantaa varhaiskasvatuksen puitteita, ja täten parantaa varhaiskasvatuksen laatua.

Revon ym. mukaan laadun *prosessitekijöillä* on suora yhteys lapsen kokemuksiin sekä laadun prosessitekijät ovat varhaispedagogiikan ydintoimintoja ja kuvaavat yksikön pedagogista toimintakulttuuria. Laadun prosessitekijöiden tarkoituksena on kuvata, miten varhaiskasvatukselle asetettuja tavoitteita ja sisältöjä käytännössä toteutetaan. Varhaiskasvatuksen laadun prosessitekijöitä ovat muun muassa henkilöstön ja lapsen välinen vuorovaikutus, pedagoginen suunnittelu, dokumentointi, arviointi ja kehittäminen, pedagoginen toiminta ja oppimisympäristöt sekä ryhmän ilmapiiri. (Repo ym. 2019, 19.) Kuten huomataan, laadun prosessitekijöillä on täten iso rooli laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumisessa. Ne liittyvät hyvin kiinteästi päiväkotien jokapäiväiseen käytännön työhön. Laadun prosessitekijöihin työntekijät voivat

vaikuttaa huomattavasti paremmin kuin rakennetekijöihin, ja näin ollen työntekijät voivat vaikuttaa päiväkodin toiminnan laatuun.

Kuten Repo ym. (2019, 20) toteavat, rakenteiden on oltava kunnossa, jos prosessien halutaan olevan laadukkaita. He toteavat lisäksi, että runsaat resurssit, pienet ryhmät tai monipuolinen oppimisympäristö eivät välttämättä takaa laadukasta pedagogista toimintaa päiväkodeissa, vaan laadun erilaisia tekijöitä tulee tarkastella suhteessa toisiinsa. Näin ollen laadukkaaseen toimintaan tarvitaan riittävää suunnittelua ja arvioimista, henkilöstön riittävää koulutustasoa sekä tarkoituksenmukaista toimintaa, ja lisäksi tulee ottaa huomioon lasten tarpeet ja mielenkiinnon kohteet.

2.5.3 Tutkimustuloksia varhaiskasvatuksen laadusta

Barbarin ym. (2006) ovat tutkineet vanhempien laadukäsityksiä julkisesta päiväkodista. He tutkivat sitä, mitä vanhempien laadun käsite pitää sisällään eli sitä, mikä tekee palvelusta korkealaatuisen sekä sitä, mitä laadukriteereitä vanhemmat käyttivät päättäessään, laittavatko lapsensa julkiseen päiväkotiin. Laatutekijöitä selvitettiin useiden eri ulottuvuuksien avulla.

Barbarin ym. tutkimuksessa selvisi, että vanhemmat nostivat esille *rakenteellisten ominaisuuksien* ulottuvuudessa koulutetut ja pätevät opettajat, tietämyksen lapsen kehityksestä, riittävät henkilöstöresurssit suhteessa lapsimäärään sekä pienen oppilas-opettaja-suhteen. *Turvallisen, puhtaan ja fyysisen ympäristön* ulottuvuudessa vanhemmat korostivat turvallista ja puhdasta ympäristöä ja tärkeää oli lisäksi se, että päiväkotit sijaitsevat viihtyisissä ja fyysisesti houkuttelevissa sisätiloissa. Yksi laatutekijöiden ulottuvuus oli *riittävät opetusresurssit*, joissa tärkeiksi asioiksi nousi muun muassa se, että kaikille lapsille on runsaasti opetusmateriaalia- ja tarvikkeita, jotka mahdollistavat lasten oppimisen ja kehittymisen. Vanhemmat mainitsivat myös modernin teknologian tietokoneineen, joita käytetään hyväksi opetuksessa. *Laadukkaassa opetuksessa* ulottuvuus piti sisällään kehityksellisesti sopivan opetuksen lukutaidossa ja laskutaidossa valmistuen lasta koulun alkuun sekä strukturoidun ohjelman, joka mahdollistaa lapsen siirtymisen seuraavalle tasolle ja pärjäämisen siellä. Vanhemmille tärkeää oli myös se, että lapset saavat olla lapsia siitä huolimatta, että heidän halutaan oppivan. Liiallisen oppimisen painotuksen vanhemmat siis

näkökulmasta negatiivisena asiana. Lisäksi vanhemmat korostivat laatutekijöinä muun muassa lasten sosiaalisia taitoja sekä kykyä työskennellä ja leikkiä muiden lapsiryhmien kanssa.

Opettajan ominaisuuksien ulottuvuudessa vanhemmat arvostivat opettajan motivoituneisuutta, ystävällisyyttä, kärsivällisyyttä, emotionaalisuutta, pätevyyttä sekä joustavuutta. Laatutekijöiksi vanhemmat mainitsivat lisäksi opettajan hyvät opetustaidot, hyvät kommunikointitaidot oppilaiden ja vanhempien kanssa, selkeän opetuksen, monipuolisen ja organisoidun oppimisympäristön sekä sensitiivisyyden lasten moninaisille tarpeille. *Luokkahuonehallinnan* ulottuvuudessa vanhemmat mainitsivat laatutekijöiksi kyvyn pitää järjestystä yllä ilman kohtuuttomia keinoja sekä juurruttaa lapsiin itsekontrollia. Laatutekijöiksi mainittiin myös, että toiminta on tiukkojen sääntöjen mukaista, lapset tietävät, mitä heiltä odotetaan sekä opettaja osaa tarvittaessa olla tiukka. *Kattavan palvelun* ulottuvuus käsitti reagoitakyvyn lasten ja perheiden moninaisiin tarpeisiin, kuten erityislasten täydellisen hyväksymisen ja avun saamisen sekä joustavat ja riittävät hoitoajat työssäkäyville vanhemmille. Kaksikielinen opetus oli myös tärkeä laatutekijä, jotta lapset oppivat espanjan lisäksi myös englantia. *Sijainnin* ulottuvuudessa laatutekijöiksi nousivat hyvä saavutettavuus, sijainti lähellä kotia mieluiten kävelymatkan päässä sekä päiväkodin sijainti turvallisella alueella. Laatutekijät *koti-koulu yhteistyön* ulottuvuudessa olivat kodin ja koulun välinen tehokas yhteistyö, jolla edistetään lapsen sosiaalista ja akateemista kehitystä. Vanhemmat toivoivat yhteistyöltä vähäjännitteisyyttä, luottamusta opettajien ja vanhempien välillä, vanhempien ja opettajien tapaamisia sekä rentoa ja vaivatonta vuorovaikutusta. Yksi laatutekijä oli lisäksi keskusteleminen vanhempien kanssa lapsen edistymisestä. (Barbarin ym. 2006.)

Kuten Barbarin ym. (2006) tutkimuksen tuloksista havaitaan, vanhemmat kokevat useita asioita merkityksellisiksi puhuttaessa varhaiskasvatuksen laatutekijöistä. Johtopäätelmänä voidaan todeta, että vanhemmille ei siis ole yhdentekevää, minkälaista varhaiskasvatusta laadun osalta palveluntuottajat järjestävät. Näin ollen palveluntuottajien tarvitsee kiinnittää erityistä huomiota varhaiskasvatuksen laatuun, mikä takaa suunnitelmallisemman ja tavoitteellisemman varhaiskasvatuksen lapsille.

3 LIIKUNTA VARHAISKASVATUKSESSA

3.1 *Liikunta varhaiskasvatuksessa*

Liikuntakasvatus on tärkeä osa-alue varhaiskasvatuksessa, ja sen tavoitteena on kattaa kokonaisvaltaisesti lapsen kehityksen ja kasvun alueita. Jotta näin tapahtuisi, liikuntakasvatuksen tulisi siten olla monipuolista, tavoitteellista ja suunnitelmallista, ja tukea lapsen kehityksen eri osa-alueita, kuten motorista, kognitiivista, psyykkistä ja sosioemotionaalista kehitystä (Sääkslahti 2015). Lasten kehitykseen liittyy myös herkkyykskaudet, jotka tulisi myös ottaa huomioon suunniteltaessa liikuntakasvatusta lapsille (Karvonen ym. 2003, 31). Jotta liikuntakasvatus olisi laadukasta ja lapsia kokonaisvaltaisesti kehittävää, varhaiskasvattajilta vaaditaan hyvää suunnittelutyötä, tavoitteiden asettamista ja toiminnan arviointia. Suunnittelutyön ja arvioinnin ei kuitenkaan tulisi olla ainoastaan aikuisten vastuulla, vaan myös lapsilla tulisi olla mahdollisuus osallistua liikunta-aktiviteettien suunnitteluun ja arviointiin. Näin toimien on mahdollista motivoida ja innostaa lapsia liikkumaan enemmän. Lapsen taitojen oppimisessa tulee kuitenkin muistaa, että ensin kehittyvät karkeamotoriset taidot ja vasta, kun karkeamotoriset taidot ovat kehittyneet tietylle tasolle, hienomotoriset taidot voivat alkaa kehittyä (Sääkslahti 2015, 55). Monesti kuitenkin kasvattajien näkee toimivan juuri toisinpäin. Hienomotoristen taitojen perusteella voidaan siten päätellä paljon lapsen liikunnallisesta elämäntavasta.

Liikuntakasvatuksella tarkoitetaan toimintaa, johon on liitetty liikuntaan liittyviä ilmiöitä ja kasvatuksellinen näkökulma (Sääkslahti 2015, 151). Lapsen lihaksisto ja jänteet kertovat liikunnan harrastamisen määrästä. Se, onko lapsen lihaksisto ja jänteet kehittyneet sopusuhtaisesti muiden kehonosion kanssa, riippuu siitä, onko lapsi saanut liikkua riittävästi aikaisemmin. (Sääkslahti 2015, 43.) Vanhempien ja varhaiskasvattajien ei tulisi kieltää lapsia liikkumasta heille luontaisella tavalla, mitä aikuisten valitettavan usein näkee tekevän. Lapsilta ei

tulisi näin ollen kieltää kiipeämistä tai temppuילua, vaan pikemminkin heidän tulisi antaa haastaa itseään ja kokeilla taitojaan. Taitotasot liikunnassa lasten välillä ovat suuria, ja taitava kasvattaja ymmärtää sen, että lapsen liikunnallinen kehitys ei ole ikäluvun mukaan oletettavaa. Lapsen taitojen havainnointi on näin ollen hyvin tärkeää suunniteltaessa lapsille heidän taitotason mukaista toimintaa.

3.2 Kasvatukselliset näkökulmat

Varhaiskasvatus on kasvatusalan ammattilaisten toteuttama palvelu, jonka tavoitteena on edistää lapsen kokonaisvaltaista kasvua, terveyttä ja hyvinvointia sekä tukea jokaisen lapsen oppimisen edellytyksiä. Varhaiskasvatus ja esiopetus muodostavat perustan elinikäiselle oppimiselle tukemalla kehitystä ja kasvua. Varhaiskasvatuksen tulee edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, ja se on lisäksi syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatusympäristön tulee olla lasta kehittävä, oppimista edistävä ja turvallinen. Toiminnalle on lisäksi asetettava pedagogiset eli kasvatusopilliset tavoitteet, joten lapsille tulee näin ollen järjestää monipuolista ja kehittävää toimintaa, jonka tulee lisäksi olla tavoitteellista ja suunnitelmallista. (Varhaiskasvatuksen suunnitelman... 2016.) Varhaiskasvatuksen toimintaa ja sen sisältöä ohjaavat näin ollen monet vaatimukset ja ohjeistukset, joiden tavoitteena on taata tasalaatuinen varhaiskasvatus kaikkialla Suomessa. Tasalaatuisuuden täyttymisen edellytyksenä on jokaisen työntekijän perehtyminen varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaaviin asiakirjoihin ja säädöksiin sekä niiden toteuttaminen.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (jatkossa vasu) liikuntakasvatuksen edellytetään olevan säännöllistä, lapsilähtöistä, monipuolista ja tavoitteellista. Vasu on velvoittava asiakirja, jossa todetaan varhaiskasvatuksen yhtenä tavoitteena olevan lapsen innostaminen liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa. Varhaiskasvattajan tulisi kannustaa lapsia ulkoiluun ja liikunnallisiin leikkeihin myös kaikkina vuodenaikoina. Varhaiskasvatushenkilöstö on lisäksi velvollinen suunnittelemaan ja toteuttamaan varhaiskasvatusta, joka tukee lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. (Varhaiskasvatuksen suunnitelman... 2016.) Varhaiskasvatuslain 540/2018 perusteella jokaisella varhaiskasvatukseen

osallistuvalla lapsella on oikeus suunniteltuun, tavoitteelliseen ja monipuoliseen liikuntakasvatukseen.

Vasun mukaan varhaiskasvatuksessa tulee lisäksi toteuttaa liikkumiseen perustuvaa monipuolista toimintaa. Varhaiskasvatuksessa lapsia tulee ohjata kestäviin elämäntapoihin, jotka edistävät terveyttä ja hyvinvointia sekä tavoitteena on vahvistaa hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä taitoja. Lasten kanssa tulee käsitellä asioita, jotka edistävät hyvinvointia, kuten lepoa, ravintoa ja liikuntaa. Vasu asettaa liikuntakasvatuksen tehtäväksi myös lasten kehontuntemuksen ja -hallinnan sekä motoristen perustaitojen kehittämisen, kuten tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitojen harjoittamisen. Terveyttä ja hyvinvointia sekä fyysistä aktiivisuutta edistävän elämäntavan juurruttaminen lapsiin on yksi varhaiskasvatuksen liikuntakasvatuksen tavoitteista. Fyysisyys pitää sisällään esimerkiksi liikkumisen ja leikkimisen sisällä ja ulkona, retket ja ohjatut liikuntatuokiot. Lisäksi tavoitteena on toteuttaa leikkiin ja liikkumiseen perustuvaa monipuolista pedagogisesti suunniteltua toimintaa terveellisessä varhaiskasvatusympäristössä. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin kuuluu myös se, että yhteisössä liikutaan monipuolisesti sekä sisä- että ulkotiloissa ja pyritään mahdollisimman vähäiseen paikallaan istumiseen. Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöihin pihan lisäksi lukeutuvat muun muassa luonto, leikkipuistot ja rakennetut ympäristöt, jotka tarjoavat lapsille liikunta- ja luontoelämyksiä. (Varhaiskasvatuksen suunnitelman... 2016.) Edellä mainittuihin tavoitteisiin on mahdollista yltää, kunhan koko henkilöstö sitoutuu yhteisiin tavoitteisiin. Tämän lisäksi vaaditaan toki osaamista, halua ja kiinnostusta liikuntakasvatuksen toteuttamiseen.

Pienet lapset liikkuvat paljon, sillä liikkuminen on heille hyvin luontaista (Karvonen ym. 2013, 48). Tämän voisikin ajatella olevan helpottava tekijä liikuntakasvatuksen toteuttamisessa, mutta mahdollisesti aikuiset omalla toiminnallaan luovat rajoitteita lasten liikkumiselle. Riittävän päivittäisen liikunnan määrään toteutumisen takaamiseksi aikuisten ei tulisi rajoittaa lasten liikkumista turhilla kielloilla tai liiallisella turvallisuushakuisuudella. Varhaiskasvatuksen fyysisen aktiivisuuden suosituksissa (2016) todetaan, että lapsen päivittäinen vähintään kolmen tunnin fyysisen aktiivisuuden suositus koostuu kuormittavuudeltaan monipuolisesta liikkumisesta, jotka ovat kevyt liikunta ja reipas ulkoilu sekä erittäin vauhdikas fyysinen aktiivisuus. Suositusten mukaan

kevyttä liikuntaa ja reipasta ulkoilua tulisi olla päivässä kaksi tuntia sekä erittäin vauhdikasta fyysisistä aktiivisuutta vähintään tunti päivässä. Lasten arkipäivät sisältävät kuitenkin enimmäkseen fyysisesti kevyttä toimintaa. (Varhaisvuosien fyysisen... 2016.) Ohjatuissa liikunnallisissa sääntöleikeissä lasten fyysinen aktiivisuus on yleensä korkeammalla tasolla, joten ohjatut sääntöleikit voisi olla keino lisätä reipasta ja erittäin vauhdikasta liikuntaa lasten päiviin. Sääkslahden (2015, 165–165) mukaan vasta 6-vuotiaat kiinnostuvat sääntöleikeistä, mutta toki säännöt kannattaa pitää yksinkertaisina ja jättää enemmän tilaa pelaamiselle ja leikille. Näin ollen sääntöleikkejä suunniteltaessa kohderyhmä on otettava huomioon.

3.3 Kokonaiskehitystä tukeva liikunta

Lasten on tärkeää oppia tiedostamaan oma kehonsa ja kehon tiedostamisen käsitettä voidaankin kuvailla monin eri tavoin, kuten kehon käsite, kehonkuva, kehotietoisuus sekä kehon aistiminen. Liikuntatunneilla lapsia harjaannutetaan yleensä kehittämään eri esineiden käsittelytaitoja. Näihin esineisiin voivat kuulua esimerkiksi pallot, hernepussit, vanteet ja mailat. Tunneilla opetetaan myös suurten liikuntavälineiden käyttöä, joita ovat esimerkiksi puolapuut, liukumäki ja keinut. Näitä harjoitettavia taitoja voidaan kutsua ”objektiivisiksi taidoiksi”, joilla on myös tärkeä paikkansa lapsen kasvatuksessa. Liikuntakasvatus voi painottaa myös ”subjektiivista” lähestymistapaa, joka tarkoittaa kehotietoisuutta kehittävästä liikuntakasvatusta. Liikuntakasvatuksessa molemmat lähestymistavat ovat tarpeellisia. Tunnekokemus omasta itsestään kokonaisuutena on lapselle tärkeämpää kuin keskittyminen kehon eri osien liikkeisiin. (Sherborne 2006, 41.) Kaikilla varhaiskasvattajilla ei välttämättä ole riittävästi tai lainkaan tietoa kehotietoisuudesta tai siitä, kuinka kehotietoisuutta voisi liikuntakasvatuksen avulla kehittää. Tällöin liikuntakasvatus päiväkodeissa helposti suuntautuu pelkästään esineiden käsittelytaitojen harjoittamiseen.

Veronica Sherborne (2006) kuitenkin toteaa, että on tärkeää auttaa lapsia kehittämään kaikenlaisia liikkumistapoja aina kun se vaan on mahdollista. Lapset ovat tietoisia käsistään ja jaloistaan, mutta lonkkien ja polvien tietoisuuden kehittämisessä lapset sen sijaan tarvitsevat apua. Polvet ovat tärkeimmät nivelet, joiden avulla kehon asentoja ja liikkeitä hallitaan ja kontrolloidaan esimerkiksi

juostessa, hypätessä, alas laskeutuessa ja suuntaa vaihtaessa. Polven tietoisuutta kehittäviä harjoituksia ovat esimerkiksi polven koukistustemput, polvilla käveleminen ja liukuminen, kyykyssä kävely ja polvien nostaminen. Lonkkien tiedostamisharjoituksia puolestaan ovat pyllyllä pyöriminen liukkaalla lattialla, kaaren muodostaminen hartioiden ja jalkojen varassa sekä seisten tasapainottaminen toinen toisiaan. Niitä kehon osia, joita lapset eivät näe kunnolla, tulisi keskittyä kehittämään. (Sherborne 2006, 41–42.) Kuten huomataan, polvien ja lonkkien tietoisuuden harjoitukset eivät vaadi kovinkaan isoa tilaa tai erityisiä välineitä ja ne ovatkin tästä syystä hyviä ja helppoja harjoituksia järjestää. Kasvattajilta nämä harjoitukset toki vaativat paitsi tietämystä myös innostuneisuutta ja liikunnallista otetta. Päiväkodin liikuntatilat ovat yleensä myös melko pieniä, paitsi jos tilat on jo alun perin suunniteltu aktiiviseen liikuntakäyttöön.

Kokonaiskehitystä tukeva liikunta voi tukea kehitystä kahdella pääalueella, jotka ovat fyysinen kehitys ja persoonallisuuden kehitys. Fyysinen kehitys pitää sisällään muun muassa kokemuksen, miltä tuntuu olla omassa kehossa sekä lapset oppivat käyttämään ja hallitsemaan kehoaan monipuolisesti. Fyysisen kehityksen varsinaisena päämääränä on liikkumistaidon hallinta eikä tiettyjen erityistaitojen tai eri urheilulajeissa tarvittavien kykyjen hiominen. Persoonallisuuden kehitys pitää sisällään kokonaiskehitystä tukevan liikunnan, jonka avulla lapset oppivat tuntemaan itsensä paremmin, uskon ja luottamuksen lisääntymisen omiin kykyihin ja taitoihin sekä lasten vuorovaikutus- ja kommunikaatiotaidot lisääntyvät. Persoonallisuuden kehitys pitää sisällään lisäksi tarkkaavaisuuden suuntautumisen meneillään olevaan asiaan sekä onnistumisen kokemukset. (Sherbone 2006, 111.) Kokonaiskehitystä tukeva liikunta kattaa siis hyvin monta osa-aluetta, jotka ovat tärkeitä lapsen kehityksen, oppimisen ja kasvun kannalta. Ei siis ole yhdentekevää, millaista liikuntaa lapset päiväkodissa harjoittavat ja siksi päiväkodin työntekijöiden tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota liikunnan laatuun ja monipuolisuuteen.

4 TUTKIMUSTEHTÄVÄ

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata ja selvittää, minkä tekijöiden perusteella vanhemmat valitsevat lapselleen hoitopaikaksi liikuntapäiväkodin. Tavoitteenani oli tutkia vanhempien valintaperusteita liittyen liikuntapäiväkodin valintaan. Tavoitteena oli lisäksi selvittää vanhempien näkemyksiä laatuun liittyvistä tekijöistä, sillä ne liittyvät myös kiinteästi päiväkodin valintaan. Liikuntapäiväkotikontekstissa luontevaa oli tutkia myös vanhempien näkemyksiä liikuntakasvatuksesta ja siihen suhtautumisesta. Tässä tutkimuksessa tutkittiin siis vanhempien näkemyksiä valintaperusteista, laadusta ja liikuntakasvatuksen käsitteestä. Tähän tutkimustehtävään etsin vastausta kolmen seuraavan tutkimuskysymyksen avulla:

1. Mitkä tekijät vaikuttavat vanhempien mukaan liikuntapäiväkodin valintaperusteisiin?
2. Mitkä tekijät ovat vanhempien mukaan yhteydessä päiväkodin laatuun?
3. Millaisia näkemyksiä vanhemmilla on liikuntakasvatuksesta ja sen tärkeydestä lapsen elämässä?

Ensimmäisen tutkimuskysymyksen avulla on tavoitteena saada selville syitä, miksi vanhemmat ovat hakeneet lapselleen paikkaa liikuntapäiväkodista ja mitkä tekijät nousevat merkityksellisiksi ja tärkeiksi valintaprosessissa. Toisen tutkimuskysymyksen avulla on tarkoitus selvittää, mitkä asiat vanhempien mielestä tekevät päiväkodista hyvän ja laadukkaan sekä mihin asioihin vanhemmat ovat lapsensa päiväkodissa tyytyväisiä tai missä asioissa kenties on parantamisen varaa. Viimeisen tutkimuskysymyksen avulla on pyrkimyksenä selvittää vanhempien näkemyksiä liikuntakasvatuksesta sekä sitä, miksi liikuntakasvatusta on heidän mielestään tärkeää toteuttaa lapsen elämässä. Viimeisessä tutkimuskysymyksessä on käytetty näkemys-sanaa siksi, että se pitää sisällään muun muassa vastaajan asennoitumis- ja suhtautumistavan ja näkökannan tutkittavaan asiaan.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä tutkimuksessa halusin selvittää ja ymmärtää vanhempien näkemyksiä liittyen liikuntapäiväkodin valintaperusteisiin ja laatuun vaikuttaviin tekijöihin, sillä näin päiväkotien on toiminnassaan mahdollista painottaa vanhempien merkityksellisiksi kokemia tekijöitä ja vastata paremmin vanhempien näkemyksiin ja toiveisiin. Tässä tutkimuksessa tutkin lisäksi vanhempien näkemyksiä liikuntakasvatuksesta ja vanhempien suhtautumista. Tutkimuksen tarkoituksena on siis ymmärtää tutkittavaa ilmiötä ja näin tuottaa uutta tietoa. Tästä syystä päädyin valitsemaan laadullisen tutkimuksen, sillä sen tarkoituksena on nimenomaan kuvata ilmiötä tai tapahtumaa ja ymmärtää toimintaa (Eskola & Suoranta 2014, 61). Tutkimukseni tavoitteena ja tarkoituksena oli tarkastella monipuolisesti tutkittavaa aihetta sekä kuvailla ja ymmärtää sitä syvällisesti. Näin toimien on mahdollista saada aiheesta syvällistä ja tarkoituksenmukaista tietoa, jonka avulla on mahdollista vastata tutkimusongelmaan- ja kysymyksiin. Tavoitteenani oli saada tutkimuksen kannalta tarkoituksenmukaisia näkemyksiä ja tietoja tutkittavasta ilmiöstä, joiden pohjalta on mahdollista tehdä päätelmiä ja tulkintoja päiväkodin valintaperusteisiin, laatuun ja liikuntakasvatukseen liittyen. Haluan saada aiheesta lisää tietoa, jotta ilmiötä voitaisiin paremmin ymmärtää. Eskola (2014, 28) on siten todennutkin, että laadullista tutkimusta voi kutsua myös ymmärtäväksi tutkimukseksi. Valitsin laadullisen tutkimuksen myös siitä syystä, että sen avulla on mahdollista saada hyvin esille tutkittavien näkökulmat aiheeseen.

5.1 Kohderyhmä ja aineiston hankinta

Tämän tutkimuksen kohderyhmänä olivat eteläsuomalaisen liikuntapäiväkodin vanhemmat. Tutkimukseen osallistui yhteensä 14 vanhempaa, joiden lapset olivat hoidossa kyseisessä liikuntapäiväkodissä. Kyselyyn vastasi yhteensä 12 äitiä ja kaksi isää, joten näin ollen lähes kaikki kyselyyn vastanneista olivat äitejä.

Tutkimushenkilöiksi valikoituivat liikuntapäiväkodissa hoidossa olevien lasten vanhemmat sillä perusteella, että heidän vastaustensa avulla pystyy parhaiten vastaamaan tutkimusongelmaan ja tutkimuskysymyksiin. Liikuntapäiväkodissa hoidossa olevien lasten vanhemmat osaavat parhaiten vastata kysymykseen, miksi he ovat valinneet lapselleen hoitopaikan nimenomaan liikuntapäiväkodista. Tutkimukseen osallistuneet vanhemmat eli tutkimuksen kohderyhmä valittiin siis harkinnanvaraisesti. Juuri ketkään kyseisen päiväkodin vanhemmista eivät olleet entuudestaan tutkijalle tuttuja, joten näin ollen kyseisestä päiväkodista valikoitui kolme lapsiryhmää, joiden vanhemmille kysely lähetettiin. Alun perin kysely oli tarkoitus toteuttaa vain yhdessä lapsiryhmässä, mutta vastausprosentin jäädessä alhaiseksi laajensin kyselyä kolmeen yksikköön. Näin ollen kysely lähetettiin yhteensä 70 vanhemmalle kolmeen eri yksikköön saman talon sisällä. Vanhempien oli mahdollista vastata kyselyyn 1.11.2019–22.11.2019 välisenä aikana, ja vastauksia kyselyyn tuli enemmän vasta kyselyn loppuvaiheessa.

Tutkimuksen aineistonhankintamenetelmäksi valikoitui kysely siitä syystä, että kyselyn avulla on mahdollista saada suuri määrä vastaajia (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 195), ja näin ollen myös suurempi todennäköisyys saada vastaajia mahdollisimman erilaisilla näkemyksillä tutkittavasta ilmiöstä. Kysely mahdollistaa suuremmankin aineiston keräämisen lyhyessä ajassa, ja tästä syystä se on siten tehokas menetelmä säästäten tutkijan aikaa ja resursseja (Hirsjärvi ym. 2009, 195). Tutkimuksen aineisto oli kerättävä nopealla aikataululla, jotta tutkimustulosten analysoimiseen jäisi riittävästi aikaa. Kyselymenetelmään liittyy myös heikkouksia, joista olin tietoinen. Kyselymenetelmän heikkoutena on kyselyssä saatavien tietojen pinnallisuus (Hirsjärvi ym. 2009, 195), sillä kyselyssä ei ole mahdollista tehdä tarkentavia kysymyksiä. Kattavien, syvällisten ja erilaisten näkemysten saaminen oli kuitenkin tärkeää tutkimuksen onnistumisen kannalta, ja siksi käytin avoimia kysymyksiä, joiden avulla sain esille tutkittavien näkemyksiä tutkittavasta ilmiöstä. Kyselylomakkeen runkona toimivat tutkimuskysymykset sekä myös teoreettinen viitekehys, joita apuna käyttäen kyselylomake laadittiin. Kyselylomake noudatti pääsääntöisesti tutkimuskysymysten sisältöä mutta myös teoreettisen viitekehysten rakennetta. Koska tutkijalle anonymiteetin säilyminen ja luottamuksellisuus olivat tärkeitä asioita, kysely oli helpointa ja luottamuksellisinta toteuttaa verkossa sähköisesti. Kyselyyn oli lisäksi

mahdollista vastata paperisena, jolloin kyselylomake lähetettiin tutkijalle postitse. Yhtään vanhempaa ei kuitenkaan vastannut kyselyyn paperisena.

Aineisto on kerätty eteläsuomalaisesta yksityisestä liikuntapäiväkodista syksyllä 2019. Aineiston kerääminen alkoi syksyllä 2019 tutkimusluvan kysymisellä kyseisestä päiväkodista. Tutkimuslupa kysyttiin päiväkodin johtajalta sähköpostitse sekä samalla lähetettiin tietoa tutkimuksesta ja tiedusteltiin, missä ryhmässä kyselyn mahdollisesti voisi suorittaa. Selvitin myös, onko mahdollista tuoda alkusyksystä päiväkotiin vanhemmille aiheeseen liittyviä tiedotteita. Vastauksen ollessa myönteinen vein vanhemmille tiedotteen tutkimuksesta kyseiseen päiväkotiin. Kun olin saanut päiväkodin johtajalta vielä varmistuksen, että tutkimuksen tekeminen kyseissä päiväkodissa onnistuu, aloin työstää kyselylomaketta vanhemmille täytettäväksi. Kun kyselylomake oli valmiina, vein päiväkotiin vanhemmille tiedotteen tarvittavine tietoineen kyselystä ja sen aukeamisesta sekä laitoin kyselylomakkeen nettiin vanhemmille täytettäväksi. Kun vanhemmilta oli saatu kyselytutkimuksen vastaukset, alkoi tulosten analysoiminen. Aineistoa kertyi yhteensä noin 14 sivun verran. Vastausten pituudet vaihtelivat muutamasta lauseesta liki 20 lauseeseen. Vastausten sisällöt olivat lähes kaikissa vastauksissa relevantteja, joten niiden pohjalta tutkimuskysymyksiin pystyi vastaamaan hyvin.

5.2 Aineiston analyysi

Sisällönanalyysi menettelytapana mahdollistaa dokumenttien systemaattisen ja objektiivisen analysoimisen. Dokumentti voi olla esimerkiksi kirja, artikkeli, haastattelu, puhe, keskustelu, raportti tai oikeastaan miltei mikä tahansa kirjallinen materiaali. Sisällönanalyysiä voi käyttää täysin strukturoimattomankin aineiston analyysiin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 103.) Tutkimukseni dokumenttina toimivat vanhempien kirjalliset materiaalit, jonka analysoimiseen sisällönanalyysi sopii hyvin. Tutkimukseni aineiston analyysimenetelmänä on käytetty teoriaohjaavaa sisällönanalyysiä. Valitsin teoriaohjaavan analyysin siksi, että haluan saada tutkittavasta ilmiöstä tiivistetyn kuvauksen ja nostaa esiin myös aineistosta nousevia näkemyksiä ja näkökulmia. Teoriaohjaavassa analyysissä on mahdollista yhdistää ja hyödyntää sekä aineistoa että teoriaa, mikä mahdollistaa syvällisemmät tulkinnat ja johtopäätökset. Edellä mainitut asiat ovat

Tuomen ja Sarajärven (2009, 103–104) mukaan mahdollista toteuttaa sisällönanalyysin avulla. Lisäksi aineisto on kerätty strukturoimattoman kyselyn avulla, joten aineistoa tarvitsee pelkistää ja tiivistää, jotta tutkimuksen kannalta olennaiset ja merkitykselliset asiat tulevat esiin ja tutkimuskysymyksiin vastaaminen mahdollistuu. Teoriaohjaavassa sisällönanalyysissa on myös teoreettisia kytkeitä ja analyysistä on tunnistettavissa aikaisemman tiedon vaikutus, mutta teorian avulla on tarkoitus paremminkin saada esille ja avata uusia ajatuksia ja näkökulmia (Tuomi ja Sarajärvi 2009, 96). Näin ollen teoriaohjaava sisällönanalyysi mahdollistaa aineistosta esiin nousevien uusien tutkimustulosten raportoinnin.

Jo ennen aineiston analyysiä olin tietoinen analyysissä käytettävistä yläluokista, jotka ovat *valintaperusteisiin liittyvät tekijät, laatuun liittyvät tekijät ja näkemyksiä liikuntakasvatuksesta*. Teoriaohjaavassa sisällönanalyysissä yläluokat nimittäin muodostuvat teorian perusteella, kun taas alaluokat syntyvät aineiston pohjalta (Tuomi & Sarajärvi 2009, 117). Yläluokat muodostuivat tutkimuskysymysten ja teoriaosuudessa esiintyvien teemojen pohjalta. Aineiston analysointi on aloitettu lukemalla se huolellisesti läpi useaan kertaan tarkoituksena saada aineistosta kokonaiskuva sekä saada selville tutkimusaihetta kuvaavia teemoja ja tutkimuksen kannalta merkityksellisiä asioita. Teoriaohjaavan sisällönanalyysin ensimmäisessä vaiheessa aineiston pelkistämisen eli redusoinnin tutkimusaineistoa pelkistetään ja tiivistetään niin, että aineistosta jää jäljelle vain tutkimuksen kannalta oleellinen ja merkityksellinen tieto (Tuomi & Sarajärvi 2009, 109). Pelkistämisen vaiheessa etsin aineistosta tutkimuskysymyksiä vastaavia ja kuvaavia ilmaisuja alleviivaamalla ilmaisut eri väreillä yläluokkien mukaan ja tarvittaessa lyhensin ilmaisuja tiiviimpään muotoon jo tässä vaiheessa.

TAULUKKO 1. Esimerkkejä aineiston pelkistämisestä

Aineistossa esitetty ilmaus	Pelkistetty ilmaus
”Entinen päiväkotie ei tarjonnut virikkeitä eikä riittävästi iänmukaista toimintaa ja löysimme päiväkodin joka vastaa kaikkiin tarpeisiin ja toiveisiimme.”	 päiväkotie tarjoaa riittävästi virikkeitä ja iänmukaista toimintaa

<p>"Kaikkien eniten vaikutti tutulta saatu vinkki siitä, että kyseinen päiväkoti on todella hyvä. Koska tyttömme oli ensimmäinen lapsemme niin omaa kokemusta asiasta ei luonnollisesti ollut. Se tietenkin ohjasi kuuntelemaan muiden kokemuksia."</p>	<p>hyvät vertaiskokemukset muilta vanhemmilta ohjasi kuuntelemaan muiden kokemuksia ensimmäisen lapsen kohdalla</p>
<p>"Työpaikan läheisyys oli kaikista tärkein kriteeri koska mieheni käy muualla töissä niin minun pitää hoitaa päiväkoti rumba yksin."</p>	<p>työpaikan läheisyys tärkein kriteeri</p>

Toisessa vaiheessa aineiston ryhmittelyssä eli klusteroinnissa aineistosta etsitään joko samankaltaisuuksia tai eroavaisuuksia kuvaavia käsitteitä. Samaa asiaa käsittelevistä asioista muodostetaan ryhmät ja yhdistetään ne luokaksi sekä luokka nimetään kuvaavalla käsitteellä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 110.) Ryhmittelyn aluksi muodostin pelkistetyistä ilmauksista ryhmiä yhtenäisyyksien perusteella, minkä jälkeen jaoin ilmaukset alaluokiksi. Eniten alaluokkia muodostui valintaperusteisiin liittyviin tekijöihin (5) ja vastaavasti vähiten alaluokkia muodostui liikuntakasvatuksen määritelmiin (3). Laadun alaluokkia muodostui yhteensä neljä. Yhtään alaluokkaa ei tarvinnut yhdistää.

TAULUKKO 2. Esimerkkejä ryhmittelystä

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
päiväkoti lähellä kotia sisarukset pääsevät samaan ryhmään ja päiväkotiin vanhemman työskentely samassa päiväkodissa päiväkoti tarjoaa liikunnallisia virikkeitä	Arjen sujuvuus
englantipainotteisuus musiikkileikkikoulu pienryhmätoiminta virikkeitä ja iänmukaista toimintaa	Ei-liikunnallinen toiminta
mielikuvat kaupungin parhaasta päiväkodista tuttujen lapset olleet samassa päiväkodissa päiväkodin hyvä maine hyvät kokemukset muilta vanhemmilta	Vertaiskokemukset

Valintaperusteisiin liittyvien tekijöiden alaluokiksi muodostuivat seuraavat: arjen sujuvuus, vertaiskokemukset, liikunta-aktiviteetit ja niiden merkitys, ei-

liikunnallinen toiminta ja sisätilat. Laadun alaluokiksi sen sijaan muodostuivat toiminnan sisältö, henkilökunnan ammattitaito ja ominaisuudet, sisä- ja ulkotilat ja toimintakulttuuri. Liikuntakasvatuksen alaluokiksi muotoituivat seuraavat: terveyteen liittyvät asiat, liikunnan monipuolisuus ja suhtautuminen liikuntaan. Joitakin alaluokkien sisältöjä tosin pystyi yhdistämään toisiinsa lähemmän tarkastelun tuloksena, joten alaluokkien määrä väheni muutamalla tarkastelun jälkeen.

Teoriaohjaavan sisällönanalyysin kolmannessa vaiheessa aineisto käsitteellistetään eli abstrahoidaan (Tuomi & Sarajärvi 2009, 111). Tosin nämä käsitteet ovat olleet jo analyysin alusta asti tutkijan tiedossa, sillä nämä käsitteet nousevat teoriasta. Käsitteellistämisvaiheessa aineiston perusteella muodostetut alaluokat on yhdistetty teoriassa esiin tulleisiin yläluokkiin.

TAULUKKO 3. Analyysin ala- ja yläluokat

Alaluokat	Yläluokka
Liikunnan merkitys Arjen sujuvuus Vertaiskokemukset Liikunta-aktiviteetit ja niiden merkitys → Ei-liikunnallinen toiminta Sisätilat	Valintaperusteet
Toiminnan sisältö Henkilökunnan ammattitaito ja ominaisuudet → Sisä- ja ulkotilat Toimintakulttuuri	Laatu
Terveysteen liittyvät asiat Liikunnan monipuolisuus → Suhtautuminen liikuntaan	Näkemyksiä liikuntakasvatuksesta

6 TULOKSET

Tässä luvussa esitän tutkimukseni tulokset pää- ja alaluokkiin eritellen siksi, että tutkimustulosten esittäminen pää- ja alaluokittain helpottaa ja selkiyttää tulosten lukemista, ja on siten lukijaystävällinen tulosten esittämistapa. Pääluokkiin on otettu vastauksia kyselylomakkeelta niistä kysymyksistä, joissa on mainintoja kyseiseen pääluokkaan liittyen. Näin ollen aineistoa on analysoitu myös kokonaisuutena. Kuitenkaan kysymystä ”Mitä muita vaihtoehtoja teillä oli lapsenne päivähoitopaikan järjestämiseksi ja miksi pohditti kyseisiä vaihtoehtoja” ei analysoitu tutkimuksessa lainkaan, sillä kysymyksen analysoiminen ei olisi tuottanut tutkimukseen lisäarvoa. Vanhempien vastauksista otetut lainaukset on merkitty lainausmerkkeihin, jotta ne erottuvat selkeästi muusta tekstistä. Tutkimustuloksissa ensiksi on esitelty eniten vastauksia saaneet alaluokat, ja tutkimustulosten esittämisessä on käytetty kvantifiointia tutkimustulosten hahmottamisen selkiyttämiseksi.

6.1 Valintaperusteisiin liittyvät tekijät

6.1.1 Arjen sujuvuus

Arjen sujuvuuden kannalta päiväkodin sijainti vaikutti olevan merkittävin tekijä, sillä näin vastasi yhteensä kahdeksan vanhempaa. Vanhemmat perustelivat sijainnin tärkeyttä sillä, että lähellä päiväkotia sijaitsevan päiväkodin ansiosta lapsen päivät eivät veny liian pitkiksi, ja lapsen kuljettaminen päiväkotiin on helpompaa ja vaatii näin ollen vähemmän järjestelyjä. Päiväkodin läheisyyttä perusteltiin lisäksi sillä, että lasten vieminen päiväkotiin on ainoastaan toisen vanhemman vastuulla.

”Päiväkodin läheisyys oli kaikista tärkein kriteeri, koska mieheni käy muualla töissä niin minun pitää hoitaa päiväkotirumba yksin.”

Kolme vanhempaa koki arjen sujuvuutta helpottavaksi tekijäksi päiväkodin tarjoamat liikunnalliset virikkeet lapselle. Kiireisen arjen keskellä vanhemmat kokivat, että heillä ei ole aikaa harrastaa riittävästi liikuntaa lasten kanssa päiväkotipäivän jälkeen. Päiväkodin monipuolisen liikuntakasvatuksen ansiosta perheelle jää myös enemmän yhteistä aikaa. Vanhemmat siten toivoivat, että lapsi saisi liikunnan päiväkotipäivän aikana.

”Lapsi pääsee tutustumaan eri liikuntalajeihin ja liikuntaa on runsaasti päivän mittaan päiväkodissa. Iltaisin ei enää tarvitse viedä lasta harrastuksiin väsyneenä päivän jälkeen vaan hän saa monimuotoista liikuntaa jo päivän aikana.”

Arjen sujuvuuden kannalta kahdelle vanhemmalle oli tärkeää, että sisarukset pääsevät samaan ryhmään ja samaan päiväkotiin, jossa on mahdollisuus sekä esikouluun että päiväkotiin. Näin säästyy vanhempien aikaa ja vaivaa, kun vanhempien ei tarvitse viedä lapsia moneen eri päiväkotiin. Lisäksi yksi vanhempi totesi, että hänen työskenteleminen samassa päiväkodissa helpotti ja sujuvoitti arkea.

”Lapsen päivät eivät veny yhtään pidemmiksi kuin on pakollista.”

6.1.2 Vertaiskokemukset

Muiden vanhempien hyvät kokemukset kyseisestä päiväkodista osoittautuivat jopa seitsemän vanhemman kohdalla perusteeksi hakea lapselle paikkaa kyseisestä liikuntapäiväkodista. Muiden vanhempien hyvien kokemusten myötä päiväkodille on muodostunut hyvä maine, mikä houkutteli vanhempia hakemaan lapselleen hoitopaikkaa kyseisestä päiväkodista. Vertaiskokemuksissa korostuivat lisäksi sisarusten hyvät hoitokokemukset kyseisestä päiväkodista, minkä vuoksi kaksi vanhempaa päätyivät kyseiseen päiväkotiin.

”Minulla oli mielikuva että tämä on kaupungin paras päiväkoti.”

”Selvittelin päiväkotien mainetta, koska olin muualta. Ja tämä osoittautui kaupungin maineikkaammaksi, jonne haettiin myös kaupungin toiselta laidalta.”

”Kaikkien eniten vaikutti tutulta saatu vinkki siitä, että kyseinen päiväkoti on todella hyvä. Koska tyttömme oli ensimmäinen lapsemme niin omaa kokemusta asiasta ei luonnollisesti ollut. Se tietenkin ohjasi kuuntelemaan muiden kokemuksia.”

6.1.3 Liikunta-aktiviteetit ja niiden merkitys

Puhuttaessa liikunta-aktiviteeteista vanhempien vastauksissa korostuivat eniten eri liikuntamuotojen kokeilumahdollisuus, esimerkiksi luistelu jäähallissa ja monipuoliset mahdollisuudet liikkumiseen ja liikunnalliset aktiviteetit muun muassa luonnossa, liikuntahallissa, päiväkodin pihalla ja urheilukentällä. Näin vastasi yhteensä kuusi vanhempaa. Lisäksi monipuoliset mahdollisuudet retkeilyyn mainittiin kahden vanhemman kohdalla puhuttaessa liikunta-aktiviteeteistä. Vanhemmat totesivat, että luonnossa liikkuminen tukee motorista kehitystä ja on tehokkaampaa kuin liikkuminen tasaisella maalla. Vastauksien perusteella vanhemmat toivoivat siis päiväkodin pihalta poistumista mahdollisimman usein, mikä heidän mukaansa toteutuu päiväkodissa hyvin.

Yksi vanhempi mainitsi myös eri lajeihin tutustumisen ilmaiseksi. Harrastusmaksut ovat kalliita ja iso taloudellinen kuluerä varsinkin, jos perheessä on useampia lapsia. Vanhemmat kokivat siis runsaan liikunnan päivän aikana hyvin positiivisena ja merkittävänä asiana ja loistavana lisänä päiväkodin toiminnassa, ja näin ollen liikuntapainotteisuus korostui liikunta-aktiviteetit-kategoriassa. Kuitenkin viisi vanhempaa mainitsi, että he eivät ole hakeneet päiväkodista hoitopaikkaa liikuntapainotteisuuden vuoksi. Näistä viidestä vanhemmasta kaksi jopa koki, että he eivät ole hakeneet lapselleen paikkaa liikuntapäiväkodista.

”Monipuoliset mahdollisuudet liikkua. Luonto, jäähalli, liikuntahalli, urheilukentät lähellä.”

”Monipuoliset liikunta- ja retkimahdollisuudet ovat olleet sekä lapsille että meille aikuisille mieluisia ja tärkeitä.”

”Liikuntapainotteinen päiväkotiki, paljon ulkoilua, paljon retkiä, paljon varattuja sisähallivuoroja, paljon jäävuoroja... Laaja altistus eri lajeille. Miltei joka päivä poistuvat päiväkodin pihalta. En olisi voinut paremmasta edes uneksia!”

Liikunnan merkityksestä puhuttaessa kuusi vanhempaa totesi liikunnan olevan terveyden kannalta tärkeää ja vanhemmat halusivat, että lapsi mieltää liikunnan osaksi normaalia ja terveellistä elämää jo pienestä pitäen. Vanhemmat kokivat asian tärkeäksi siksi, että liikunta antaa hyvät lähtökohdat terveellisille elämäntavoille sekä liikunta on lasta kehittävää toimintaa kaikin puolin. Kuitenkin kolmessa vastauksessa korostui, että liikunnan tärkeydestä ja terveellisyydestä

huolimatta liikunta tulee opettaa lapsille hauskalla tavalla, sillä se on ainut tapa saada liikunta pysymään lasten elämässä koko elämän ajan. Usean vanhemman lapsi/lapset ovat liikunnallisia ja tykkäävät liikkua paljon kuten myös heidän vanhempansa, ja siksi vanhemmat valitsivat lapselleen hoitopaikaksi liikuntapäiväkodin. Vanhemmat kokivat, että liikuntapäiväkoti antaa oivan mahdollisuuden terveellisille elämäntavoille ja hyvän lähtökohdan liikunnalliseen elämäntapaan lapsesta lähtien. Vanhempien suhtautumisella liikuntaa vaikutti siis olevan merkitystä liikuntapäiväkodin valintaprosessissa.

”Lapsi (ja myös vanhemmat) ovat liikunnallisia ja liikkuminen on terveyden kannalta tärkeää myös lapsille.”

”Pidän liikuntaa tärkeänä asiana ja osana ihmisen elämää. Halusin että lapseni mieltää liikunnan normaaliksi osaksi elämää jo pienestä pitäen ja se oli yksi merkittävä valintaperuste.”

6.1.4 Ei-liikunnallinen toiminta

Vanhemmat arvostivat ja kokivat erittäin tärkeäksi asiaksi lapsille tarjottavat virikkeet ja iänmukaisen toiminnan, kuten viskaritoiminnan ja ohjatun toiminnan sisältäen muun muassa askartelun ja lukemisen lapsille. Tätä mieltä oli yhteensä viisi vanhempaa. Neljä vanhempaa kokivat lisäksi pienryhmätoiminnan merkitykselliseksi tekijäksi, sillä se mahdollistaa lasten paremman yksilöllisen huomioon ja lasten yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamisen. Yhdelle perheelle ei suositeltu isoja ryhmiä lapsen keskostaustan vuoksi, minkä vuoksi pienryhmätoiminta nousi tärkeäksi ja oleelliseksi tekijäksi tämän perheen kohdalla.

”Ottavat huomioon joka lapsen tarpeet ja toiveet, jotta lapsen kehitystä ja kasvua pystytään tukemaan parhaalla mahdollisella tavalla. Tämä toteutuu niin, että perheeseen tutustutaan ja otetaan huomioon lapsen ominaisuudet ja kyvyt eri asioissa. Jos on jotain, mitä pitää painottaa enemmän, niin siihen puututaan hienotunteisesti ja yksilöllisesti.”

”Vasu-keskustelut ovat lisäksi oleellisia, jotta lapsen erityispiirteet tulevat huomioiduksi.”

Englantipainotteisuus korostui kolmessa vastauksessa ja se oli vanhemmille selvästi tärkeä tekijä, sillä vanhempien mukaan englanninkieli tarttuu lapsiin kuin huomaamattaan päiväkodin arjessa hauskalla tavalla ilman, että lapset kokevat

sitä opiskeluksi tai oppimistilanteeksi. Lisäksi päiväkodissa järjestettävä Sibelius-Akatemian musiikkileikkikoulu mainittiin yhdessä vastauksessa, sillä se tukee musiikista pitävän lapsen musikaalista kehitystä ja kehittää lasta kokonaisvaltaisesti, ja se hoituu kätevästi päiväkotipäivän aikana.

”Laaja altistus englannille, joka päiväkodin arjessa tarttuu poikiin kuin salaa ja huomaamattaan (suomi toki pääkieli). Koulun aloitus on sit helpompaa, kun kieli on jo jollakin tasolla hallussa.”

6.1.5 Sisätilat

Sisätiloista puhuttaessa viiden vanhemman kohdalla tärkeimmiksi tekijöiksi nousivat uudehkot, puhtaat ja homeettomat tilat, jotka takaavat lapsille terveellisen ympäristön olla, touhuta, kasvaa ja kehittyä. Erityisen tärkeäksi asiaksi kolme vanhempaa nostivat sisätilojen homeettomuuden, jotta lapset saisivat elämälleen terveen alun ja lapset välttyisivät jatkuvilta sairasteluilta. Uudehkot tilat antavat siihen oivan lähtökohdan. Riittävän isot sisä- ja leikkitalat sekä tilojen siisteys korostuivat kahdessa vastauksessa puhuttaessa sisätilojen puhtaudesta, sillä vanhempien mukaan ne luovat lapsille turvallisen ja viihtyisän leikki- ja oppimisympäristön.

”Laadukkaat=homeettomat ja virikkeelliset ja riittävän isot sisätilat. Toimivat tilat luo hyvät puitteet lapsen kasvulle ja turvallisen olon lapselle.”

Sisätiloista puhuttaessa kolme vanhempaa mainitsivat myös päiväkodin tiloissa sijaitsevan oman keittiön, jossa vanhempien mukaan lapsille valmistetaan terveellinen ja monipuolinen ruoka. Vanhempien mukaan ruoan valmistaminen omassa keittiössä mahdollistaa esimerkiksi tietoisuuden raaka-aineista ja paremman mahdollisuuden puuttua mahdollisiin epäkohtiin, kuten ruuan liian vähäiseen määrään.

”Ravitseva ja terveellinen ruoka, joka valmistetaan omassa keittiössä.”

”Ruoka on ollut monipuolista ja kuuleman mukaan herkullista. Osaltaan tähän varmasti vaikuttaa se, että se tehdään omassa keittiössä.”

6.2 Laatuun liittyvät tekijät

6.2.1 Toiminnan sisältö

Kaikista eniten yhteensä kuuden vanhemman mukaan vastauksissa korostuivat monipuolinen toiminta ja sisältö, pedagogiset tavoitteet ja suunnitelmat. Tämä piti sisällään lapsilähtöisen toiminnan lisäksi ohjatun toiminnan pitkin päivää ja laadukkaan sisällä puuhastelun, kuten askartelun, lukuhetket ja leipomisen. Vanhemmat painottivat, että hyvässä päiväkodissa henkilökunta osallistuu koko päivän lasten kanssa olemiseen, eikä se painotu vain osaan päivästä. Kaikessa toiminnassa pitkin päivää tulisi siten nähdä pedagogiikka, ja leikki tulisi nähdä lasta kehittäväna toimintana, jota aikuisten tarvitsee rikastuttaa ja olla siinä läsnä. Lisäksi mahdollisimman monipuolista englannin kielen käyttöä päiväkodin arjessa toivoi neljä vanhempaa. Lapsena vieraan kielen oppii kuin itsestään ilman tietoista opettelemista ja se on lapsista hauskaa.

”Hyvässä päiväkodissa hoitajat osallistuvat koko päivän lasten kanssa olemiseen eikä niin että ohjattua toimintaa on vain aamupäivällä ja ruuan jälkeen kaikki laitetaan nukkumaan ja loppupäivän lapset touhuavat vapaasti ja hoitajat seisovat keskenään juttelemassa omia asioitaan.”

Liikunnallisten aktiviteettien osalta kaikista eniten mainintoja saivat retket ja sisä- ja jäähallivuorot yhteensä neljältä vanhemmalta. Monellakaan vanhemmalla ei ole mahdollisuutta tarjota lapselleen luistelumahdollisuutta jäähallissa tai sisäliikuntamahdollisuutta jo pelkästään taloudellisten syiden vuoksi. Useamman tunnin kestäväää liikuntaa päiväkotipäivän aikana sekä ulkona että sisällä vanhemmat siis toivoivat ja korostivat vastauksissaan.

6.2.2 Henkilökunnan ammattitaito ja ominaisuudet

Henkilökunnan ammattitaidon osalta viisi vanhempaa pitivät tärkeimpänä sitä, että henkilökunta osaa ottaa huomioon lapsen tarpeet ja toiveet eli huomioi lapsen yksilöllisesti sekä opettaa lapsia leikin avulla. Näin mahdollistetaan jokaisen lapsen yksilöllisen kehityksen ja oppimisen eteneminen parhaalla mahdollisella tavalla. Työssäjaksamisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumisen kannalta tyytyväisen, työssään viihtyvän henkilökunnan ja riittävän henkilökuntamitoituksen näki hyvin tarpeellisena neljä vanhempaa. Riittävän

henkilökuntamitoituksen ansiosta lapsen päivästä muodostuu mahdollisimman ehyt ja monipuolinen kokonaisuus ja yksilöllinen huomiointi mahdollistuu. Henkilökunta jaksaa myös panostaa työhönsä paremmin. Riittävä henkilökuntamitoitus takaa lisäksi turvallisen ympäristön lapsille kasvaa ja oppia. Lisäksi yksi vanhempi korosti henkilökunnan riittävää koulutus ja varsinkin sitä, että yliopistotasoisia opettajia on riittävästi joka ryhmässä. Lisäksi ammattitaitoon vaikuttaa neljän vanhemman mukaan henkilökunnan pysyvyys eli se, että henkilökunta ei vaihdu jatkuvasti. Jos henkilökunta ei tunne lapsia riittävän hyvin, heidän on vaikea toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta.

”Hyvä henkilökunta (koulutus kunnossa; riittävästi yliopistokouluttaneita!!! Lähihoitajia/lastenhoitajia vähemmän, kouluttamattomia EI lainkaan, lämmin ja iloinen persoona, riittävä hlökuntamitoitus!!).”

”Eikä aina vaihdu tärkeät henkilöt ryhmässä eli henkilökunnan rotaatio kun pysyy melko pienenä niin kaikki on hyvin erityisesti pienten kanssa.”

Henkilökunnan ominaisuuksista puhuttaessa eniten mainintoja yhteensä viideltä vanhemmalta saivat hyvät vuorovaikutustaidot, jotka pitivät sisällään hyvän ja vastavuoroisen kommunikoinnin ja yhteydenpidon sekä sen, että henkilökunnan kanssa voi puhua kaikista asioista. Hyvä kommunikointi käsittää muun muassa hienotunteisen ja yksilöllisen puuttumisen lapsen asioihin. Yhteydenpidon osalta vanhemmat mainitsivat kuulumisten kertomisen lapsen päivästä, ja tämä oli vanhemmille tärkeää. Kuulumisten myötä vanhempien on mahdollista arvioida esimerkiksi toiminnan sisällön monipuolisuutta, jonka he kokivat tärkeäksi asiaksi. Nämä kaikki edellä mainitut asiat vaikuttavat vanhempien mukaan henkilökunnan luotettavuuteen. Lisäksi ammattitaitoon vaikuttaa kuuden vanhemman mukaan henkilökunnan pysyvyys eli se, että henkilökunta ei vaihdu jatkuvasti. Jos henkilökunta ei tunne lapsia riittävän hyvin, heidän on vaikea toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta.

”Infoaminen ja kommunikointi toimivat helposti ja luotettavasti päiväkodin ja kodin välillä.”

6.2.3 Sisä- ja ulkotilat

Viisi vanhempaa kokivat tärkeäksi monipuolisen pihan erilaisine tekemisineen, jossa lapset voivat kehittää monipuolisesti taitojaan aikuisten valvonnassa. Monipuolisen pihan ansiosta lapsilla on hyvät ulkoilu- ja liikuntapuitteet, jonka ansiosta he viihtyvät ulkona ja monipuolinen piha motivoi lapsia liikkumaan enemmän ulkoilun aikana. Kolme vanhempaa toivoi lisäksi puhtaita ja siistejä sisätiloja. Puhtaat ja siistit sisätilat takaavat vanhempien mukaan lapsille turvallisen ja viihtyisän oppimisympäristön. Toimivat ja virikkeelliset sisätilat koettiin myös tärkeäksi tekijäksi kolmen vanhemman kohdalla, sillä näin lapsille mahdollistuu monipuoliset ja rikkaat leikit ja tekemiset, jossa lapset voivat käyttää myös mielikuvitusta hyväkseen. Vanhemmat painottivat, että toimivat tilat luovat hyvät puitteet lapsen kasvuksi. Laadun tekijäksi sisätilojen osalta kolme vanhempaa mainitsi päiväkodin oman keittiön, jossa valmistetaan monipuolinen, terveellinen ja maittava ruoka.

”Monipuolinen piha, jossa lapsilla on paljon erilaista tekemistä.”

”Turvallinen ja monipuolinen ympäristö lapsille sekä hyvät ulkoilu- ja liikuntapuitteet.”

6.2.4 Toimintakulttuuri

Puhuttaessa toimintakulttuurista laajat aukioloajat koettiin tärkeäksi tekijäksi neljän vanhemman mielestä, sillä näin ollen vanhempien työ voi olla muutakin kuin virka-aikaan tapahtuvaa. Laajat aukioloajat mahdollistavat lisäksi työssäkäynnin toisella paikkakunnalla. Lisäksi kolme vanhempaa mainitsi yleisen päiväkodissa vallitsevan ilmapiirin, jonka tulisi olla kodinomainen, rauhallinen ja lapsiystävällinen. Lapsiystävällisyys piti sisällään lasten toiveiden ja ajatusten huomioimisen. Edellä mainitut tekijät ovat tärkeitä, jotta lapset viihtyvät päiväkodissa. Yhdelle vanhemmalle uudenaikaiset menetelmät, jotka vastaavat tämän päivän odotuksia ja vaatimuksia, nousivat merkittäväksi tekijäksi. Edellisessä päiväkodissa menetelmät olivat vanhanaikaisia ja tämän huomasi vanhemman mukaan lapsen käytöksestä.

”...se yleinen rauhallisuus ja hyvä järjestys mikä meidän päiväkodissa on heti ensimmäisestä kerrasta lähtien vallinnut on mielestäni se laadun merkki.”

6.3 Laadun toteutuminen päiväkodissa

Kuten huomataan, vanhemmat mainitsivat paljon erilaisia laatuun liittyviä tekijöitä. Lähestulkoon kaikki vanhemmat eli 12 vanhempaa olivat sitä mieltä, että laatuun liittyvät asiat toteutuvat kyseisessä päiväkodissa hyvin tai erittäin hyvin. Erityisen tyytyväisiä vanhemmat (7) olivat liikuntamahdollisuuksien laajaan tarjontaan ja siihen, että lapsilla on paljon toimintaa päivän aikana. Vanhemmat kokivat tyytyväisyyttä siitä, että henkilökunta panostaa työhönsä ja he ovat motivoituneita eivätkä yritä ainoastaan selvitä mahdollisimman helpolla päivistä. Tämä näkyy muun muassa lasten kehityksen nopeana etenemisenä monella eri osa-alueella ja yhden vanhemman mukaan kehityksen on voinut huomata jo muutamassa viikossa.

Vastausten perusteella kaikista tyytymättömämpiä vanhemmat olivat henkilökunnan liian tiheään vaihtumiseen. Tätä mieltä oli lähes puolet vastaajista eli yhteensä 6 vanhempaa. Vanhemmat olivat kuitenkin sitä mieltä, että laatu on tästä huolimatta säilynyt hyvänä, sillä pois lähteneiden työntekijöiden tilalle on aina saatu hyviä ja sitoutuneita työntekijöitä eikä koko tiimi ole vaihtunut kerralla. Aina on jäänyt myös tuttuja työntekijöitä taloon ja tiimiin. Lisäksi lapsiryhmät olivat kolmen vanhemman mukaan liian isoja, mistä johtuen heillä oli huoli tilojen koon riittävydestä suhteessa lapsiryhmään, aikuisten määrästä suhteessa lapsiin sekä lapsen yksilöllisen huomioimisen toteutumisesta. Vanhemmat olivat siis huolissaan resurssien riittävydestä ja työn kuormittavuudesta.

Laatuun liittyvät tekijät olivat selvästikin vanhemmille tärkeitä. Kolme vanhempaa vastasi, että he eivät olisi jatkaneet kyseisessä päiväkodissa, jos laatuun liittyvät tekijät eivät toteutuisi päiväkodissa. Kaksi vanhempaa mainitsi lisäksi olleensa yhteydessä suoraan päiväkodin johtajaan, jos jokin asia ei ole heidän mielestään toiminut toivotulla tavalla. Laatu näyttää siis vastausten perusteella korreloivan valintaperusteiden kanssa eli vanhemmat mainitsivat paljon samoja asioita, joita he olivat todenneet tärkeiksi tekijöiksi liikuntapäiväkotia valitessaan.

6.4 Näkemyksiä liikuntakasvatuksesta

6.4.1 Terveysteen liittyvät asiat

Vanhemmilla oli monenlaisia näkemyksiä siitä, mitä liikuntakasvatus on. Kaikista eniten vanhempien vastauksissa korostui näkemys liikunnallisen elämäntavan oppimisesta jo lapsena. Laadukkaan liikuntakasvatuksen ansiosta lapset tottuvat ja oppivat liikkuvaan elämäntapaan jo pienestä pitäen ja se takaa terveemmän elämän. Näin vastasi yhteensä kuusi vanhempaa.

”Lapsia kasvatetaan nauttimaan liikunnan tuomasta hyvinvoinnista. Liikunta normaalina osana monipuolisia ja terveellisiä elämäntapoja lapsesta asti.”

Viiden vanhemman mielestä liikunta on osa jokapäiväistä elämää ja liikkumista nimenomaan hauskalla ja leikinomaisella tavalla. Vaikka liikuntakasvatus onkin lapsen elämässä tärkeä asia ja liikuntakasvatuksen kautta voidaan opettaa lapselle terve käsitys liikunnan tärkeydestä, kaksi vanhempaa kuitenkin korosti, että liikunnan merkityksen korostaminen jaksamisen ja terveyden kannalta ei ole tarpeellista vielä pienillä lapsilla, vaan vasta myöhemmin lapsen kasvaessa. Vanhempien mielestä liikunnan tulisi pakkopullan sijaan olla hauskaa ja leikinomaista, ja lapsen tulisi iloita liikkumisesta. Näin liikunta on heidän mukaansa mahdollista saada pysymään arjessa koko eliniän. Liikuntakasvatus on vanhempien mukaan siis myös liikunnan tuomaan hyvinvointiin kasvattamista ja siitä nauttimista. Liikunta tulisi vanhempien mukaan nähdä normaalina osana monipuolista ja terveellistä elämää.

”Opettaa lapselle terve käsitys liikunnan tärkeydestä ja tuoda se osaksi arkea.

”Jokapäiväinen liikunta jollain tavalla.”

Kaksi vanhempaa mainitsi lisäksi, että liikuntakasvatus on ikä- ja kehitysvaiheen mukaista luontaista liikunnallisuutta tukevaa kasvatusta. Lapset ovat luonnostaan liikkuvaisia ja liikkuvat mielellään, mikä tulisi hyödyntää liikuntakasvatusta toteutettaessa. Vanhempien mukaan liikunnan tulee myös haastaa lapsia, mutta toisaalta sen pitää olla lisäksi motivoivaa ja hauskaa eli molempia tulee olla sopivassa suhteessa liikuntakasvatusta toteutettaessa. Yhden vastauksen mukaan liikuntakasvatus on fyysisen kunnon ylläpitämistä.

6.4.2 Liikunnan monipuolisuus

Enemmistön eli kahdeksan vanhemman mukaan liikunnan monipuolisuus on jokapäiväistä liikkumista lasten kanssa, esimerkiksi metsäretkiä ja ulkona olemista monipuolisine tekemisineen. Monipuolinen tekeminen koostuu muun muassa ohjatusta liikunnasta ja monipuolisesta pihassa touhuamisesta. Lisäksi liikunnan monipuolisuuden nähtiin sisältävän luonnossa liikkuminen, monipuolinen tutustuminen eri lajeihin sekä eri lajien kokeilu. Erityismaininnan saivat luisteluvuorot jäähallissa sekä mahdollisuus liikkua talvisin liikuntahallissa, joista kummastakaan eri peritä erillistä maksua. Tästä vanhemmat olivat erityisen kiitollisia. Kahden vanhemman mukaan liikunnan monipuolisuus on osa kokonaisvaltaista kasvua ja uusien asioiden oppimista.

”Tutustumista monipuolisesti eri lajeihin ja liikunnan liittämistä osaksi jokapäiväistä elämää (ei pelkästään erillisten harrastusten kautta).”

”...Monipuolinen lajien kokeilu ja harjoittelu. Meidän päiväkodissa liikunta on tuhdisti yhteydessä luontoon, eli lapset oppivat myös rakastamaan luontoa ja tuntemaan sen positiiviset vaikutukset mielialaan....”

6.4.3 Suhtautuminen liikuntaan

Tässä kategoriassa vanhemmat toivoivat kaikkein eniten, että liikunta näyttäytyisi lapsille mukavana ja luonnollisena asiana elämässä ja lapset oppisivat rakastamaan liikkumista ylipäätään, jotta he haluavat harrastaa liikuntaa vapaaehtoisesti myös päiväkotipäivän ulkopuolella. Vapaaehtoinen liikunnan harrastaminen kertoo lapsen halusta liikkua. Edellä mainituista toteamuksista oli yhtä mieltä yhteensä kuusi vanhempaa. Vanhemmat haluavat lapsiensa siis omaavan positiivisen suhtautumisen liikuntaan ja lastensa iloitsevan liikunnasta. Vanhempien mukaan positiivisen suhtautumisen säilymisessä oleellista on, että lapsia ei pakoteta liikuntaan, vaan pikemminkin tulee käyttää rohkaisua ja kannustusta. Kahden vanhemman mielestä yksi suhtautumisen aspekti on saada onnistumisen ja ilon aiheita onnistumisen ja kehittymisen myötä. Vanhempien mukaan tällä on motivoiva vaikutus liikuntaan suhtautumisessa ja sen harrastamisessa.

”Ei pelkästään sitä, että tehdään liikuntaa monipuolisesti, vaan myös positiivisen suhtautumisen kasvattamisen liikuntaa kohtaan. Että lapsi oppisi

iloitsemaan kaikenlaisesta leikkimisestä ja liikunnasta ja löytäisi sieltä niitä itselleen kaikista kivoimpia liikunnan muotoja.”

”Opettaa lapselle terve käsitys liikunnan tärkeydestä ja tuoda se osaksi arkea. Ei pakkopullaa vaan hauskaa tekemistä leikin ohella.”

Vastausten perusteella lähes kaikki vanhemmat pitivät liikuntakasvatusta tärkeänä tai erittäin tärkeänä asiana lapsen elämässä. Ainoastaan yksi vanhempi ei pitänyt liikuntakasvatusta juuri lainkaan tärkeänä asiana eikä hän myöskään osannut määritellä liikuntakasvatusta millään tavalla. Myös liikuntakasvatuksen käsitteen sisällöissä toistuivat paljolti samat asiat, jotka vanhemmat mainitsivat tärkeiksi tekijöiksi valitessaan liikuntapäiväkotia lapsellensa.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tässä osiossa tarkastelen ja pohdin tutkimuksen tuloksia tutkimuskysymyksittäin peilaten niitä aikaisempiin tutkimuksiin ja teoriaan tehden yhteenvetoa tutkimustuloksista. Pohdin myös tutkimuksen käytännön merkitystä. Lopuksi arvioin tutkimustani kriittisestä näkökulmasta ja pohdin tutkimuksen luotettavuutta ja eettisyyttä. Viimeisenä pohdin vielä jatkotutkimusmahdollisuuksia.

7.1 Johtopäätökset

Tässä tutkimuksessa tutkin liikuntapäiväkodin valintaan vaikuttavia tekijöitä vanhempien näkökulmasta. Lisäksi tutkin vanhempien näkemyksiä laatuun liittyvistä tekijöistä sekä sitä, millaisia näkemyksiä vanhemmilla on liikuntakasvatuksesta ja sen tärkeydestä lapsen elämässä. Tutkimukseni mukaan päiväkodin sijainti, monipuolinen ja runsas ulkoilun määrä, monipuoliset toiminta- ja liikuntamahdollisuudet, lasten yksilöllinen huomiointi sekä lasten ja aikuisten lämmin ja vastavuoroinen kohtaaminen ja yhteistyö korostuivat tärkeimpinä tekijöinä myös tässä tutkimuksessa. Nämä samat tekijät ovat nousseet myös aikaisemmissa tutkimuksissa tärkeiksi tekijöiksi vanhempien valitessa lapselleen hoitopaikkaa (Vilen ym. 2006; Hujala ym. 2007; Barbarin ym. 2006). Runsas ulkoilun määrä ja monipuoliset toimintamahdollisuudet linkittyvät luonnollisesti liikuntapäiväkotikontekstiin ja varmasti siksi ne myös painoutuivat hyvin vahvasti tutkimuksessani. Yksilöllisten varhaiskasvatussuunnitelmien (vasujen) myötä lasten yksilöllisestä huomioisesta on luultavasti tullut entistä tärkeämpi asia vanhemmille, minkä vanhemmat haluavat näkyvän päiväkodin arjessa myös tämän tutkimuksen mukaan.

Tässä tutkimuksessa tuli esiin kuitenkin myös tekijöitä, joita vanhemmat eivät olleet kokeneet aikaisemmissa tutkimuksissa niin merkityksellisiksi ja oleellisiksi. Tällaisia tekijöitä olivat erityisesti vertaiskokemukset muilta

vanhemmilta ja sisarten hyvät hoitokokemukset samasta päiväkodista, jotka molemmat osoittautuivat tutkimuksen mukaan tärkeiksi tekijöiksi puhuttaessa valintaan liittyvistä tekijöistä. Vanhempien vastausten mukaan isoissa kaupungeissa vanhemmilla on paljon valinnanvaraa päiväkotien suhteen, mikä ohjaa helposti kuuntelemaan muiden kokemuksia varsinkin ensimmäisen lapsen kohdalla tai paikkakunnan ollessa vielä vieras.

Tutkimuksessani kävi lisäksi ilmi, että vaikka tutkimuksen kohteena oli liikuntapäiväkoti, lähes puolelle vastaajista liikapainotteisuus ei näyttäytynyt niin merkittävänä tekijänä kuin olisi voinut kuvitella. Tutkimuksen kannalta tämä oli mielenkiintoinen tutkimustulos, sillä näin vastasi yhteensä viisi vanhempaa. Toki nämäkin vanhemmat kokivat liikuntapainotteisuuden hyvin positiivisena ja loistavana lisänä päiväkodin toiminnassa. Tutkimustulosten perusteella voi tehdä johtopäätelmän, että aktiiviset ja liikuntaan hyvin positiivisesti suhtautuvat vanhemmat arvostavat liikuntapainotteisuutta enemmän, joten tällöin se on heille myös yksi tärkeä valintaperuste. Vaikka liikuntapäiväkodit korostavatkin liikunnallisuutta toiminnassaan (Touhula ja Pilke päiväkodit), vaikuttaa siltä, että vanhemmilta vaaditaan lisäksi tietynlaista suhtautumista liikuntaan ja sen tärkeyteen.

Tutkimuksen mukaan vanhemmat olivat pääosin tyytyväisiä päivähoidon laatuun. Kallialan (2008) ja Hujalan (2006) mukaan varhaiskasvatuksen laatu vaihtelee paljon päiväkotien välillä, mutta tämän päiväkodin kohdalla laatu näyttää toteutuvan hyvin. Laatuun vaikuttavista tekijöistä eniten mainintoja saivat laadukas ja monipuolinen opetuksen sisältö, lapsilähtöisyys eli jokaisen lapsen yksilöllinen huomioiminen, sitoutunut, riittävän koulutautunut ja motivoitunut henkilökunta ja turvallisuus. Myös Barbarin ym. (2006) tutkimuksessa korostuivat edellä mainitut laatuun liittyvät tekijät. Tämän tutkimuksen perusteella voidaan siten todeta, että vanhemmat osaavat arvioida varhaiskasvatuksen laatua melko kokonaisvaltaisesti ja kattavasti toisin kuin Vilén (2006) on todennut kannanotossaan. Tutkimuksen mukaan henkilökunnan jatkuva vaihtuvuus sen sijaan oli tekijä, johon vanhemmista lähes puolet, yhteensä kuusi vanhempaa olivat kaikista tyytymättömämpiä eli vanhemmat toivovat henkilökunnalta enemmän pysyvyyttä. Henkilökunnan suuren vaihtuvuuden syynä saattaa olla juuri suuret lapsiryhmät suhteessa henkilökunnan määrään ja tätä kautta työn

kuormittavuus. Vanhempien vastauksissa korostuivat myös huolenaiheina suuret lapsiryhmät ja huoli riittävistä resursseista ja työn kuormittavuudesta.

Liikuntakasvatuksen käsitteestä puhuttaessa terveyteen ja liikunnan monipuolisuuteen liittyvät asiat korostuivat kaikista vahvimmin vastauksissa. Liikkuvaan elämäntapaan opettaminen pienestä pitäen, liikunnasta nauttiminen ja terveen käsityksen opettaminen liikuntaa kohtaan korostuivat eniten terveysalaluokassa. Myös varhaiskasvatuksen suunnitelman perusteissa (2016) mainitaan lasten innostaminen liikkumaan ja kokemaan liikunnan iloa. Liikunnan monipuolisuus-kategoriassa korostuivat monipuolinen lajeihin tutustuminen ja lajien kokeilu sekä liikunta osana lapsen kokonaisvaltaista kasvua. Myös Sääkslahden (2015) mukaan liikuntakasvatuksen tulisi tukea lapsen kehityksen eri osa-alueita. Edellä mainituista käsityksistä voidaan tehdä päätelmä, että liikuntapäiväkotiin hakevien lasten vanhemmat ovat hyvin tietoisia liikuntakasvatuksen tärkeydestä lapsen elämässä ja he todella osaavat arvostaa päiväkodissa järjestettävää laadukasta liikuntakasvatusta. Nämä asiat tulivat esille myös tutkimustuloksissa. Arvostaminen näkyy siinä, että vastausten perusteella vanhemmat pitävät liikuntakasvatusta tärkeänä tai erittäin tärkeänä asiana lapsen elämässä.

7.2 Tutkimusprosessin arviointi

Tutkimusta arvioidaan aina kokonaisuutena, jolla tarkoitetaan sen sisäisen johdonmukaisuuden painottumista (Tuomi & Sarajärvi 2018, 163). Olen alusta asti kiinnittänyt huomiota tutkimuksen ehyeen kokonaisuuteen ja sen yhdenmukaisuuteen. Tutkimuksessa on vältetty epäjohdonmukaisuutta muun muassa etenemällä teoriaosuudessa selkeässä järjestyksessä sekä teoreettinen viitekehys, tutkimuskysymykset, aineiston analysointi ja kyselylomake ovat sopusoinnussa keskenään ja tukevat toinen toisiaan. Olen pyrkinyt siihen, että mikään tutkimuksen osa-alue ei jää irralliseksi, vaan ne linkittyvät luontevasti toisiinsa. Toki olen kohdannut myös haasteita tutkimuksen tekemisessä, sillä varsinkin teorian osalta haasteeksi muodostui käsiteltävien asioiden ja aiheiden sisältö. Teoriaosuutta jouduin siten muokkaamaan useaan kertaan, ja tästä syystä se oli työläs ja aikaa vievä vaihe. Teoriaosuudesta muodostui kuitenkin lopulta ehyt kokonaisuus, joka on tutkimuksen kannalta relevantti.

Tutkimuksen tekeminen on ollut melko pitkälinen prosessi, mikä on mahdollistanut tutkimukseen syventymisen ja sen tekemisen prosessina. Koen, että tutkimuksen tekemiseen on ollut riittävästi aikaa. Tutkimuksen aihe kumpusi omasta kiinnostuksesta aihetta kohtaan, joten olen panostanut ja sitoutunut tutkielman tekemiseen alusta saakka, mikä näkyy huolellisuutena ja panostamisena tutkimuksen jokaisessa vaiheessa. Vaikka persoonallisuuteni onkin ollut koko ajan läsnä tutkimusta tehtäessä, en kuitenkaan ole antanut omien ennako-oletusten ohjata ja vaikuttaa tutkimuksen suuntautumiseen ja etenemiseen. Avoimuus on siten ollut koko tutkimusprosessin keskeinen periaate, mistä syystä myöskään tutkimuksen uskottavuus ei ole kärsinyt.

Tutkimukseni aineiston keruu kyselylomakkeella osoittautui hyväksi tavaksi kerätä aineisto. Toki aineistosta olisi ehkä saanut syvällisemmän ja vieläkin kattavamman käyttämällä haastattelumenetelmää, mutta tässä tutkimuksessa se ei ollut mahdollista ajan puitteissa. Sain kuitenkin kattavan ja monipuolisen aineiston myös kyselymenetelmällä, joka palveli tutkimusta hyvin. Kyselymenetelmän ansiosta tulosten analysoimiseen oli käytettävissä riittävästi aikaa. Aineisto on tarkoituksenmukaisesti koottu ja hankittu ja kyselyn vastaajat on valittu harkinnanvaraisesti. Näin ollen aineiston avulla on mahdollista saada relevantteja tutkimustuloksia tutkimuksen aiheesta. Tutkimus kattaa kuitenkin vain 14 vanhemman vastaukset, jotka kuvaavat tutkimukseen osallistuneiden vanhempien näkemyksiä. Näin ollen tutkimustulosten perusteella ei ole mahdollista tehdä kovinkaan pitkälle meneviä yleistyksiä. Tutkimustulokset toimivat kuitenkin hyvin pohjana aikaisemmille tutkimuksille ja kirjallisuudelle. Kyselyyn vastanneilla oli lisäksi lähestulkoon samanlainen kokemusmaailma ja myös kokemusta tutkitusta aihepiiristä, mikä lisää yleistettävyyttä. Tutkimustuloksia voisi olla mahdollista siirtää esimerkiksi toiseen varhaiskasvatuksen kontekstiin, kuten perhepäivähoitoon ja tutkia, millä perusteella vanhemmat valitsevat lapsellensa hoitopaikaksi perhepäivähoidon ja minkälaisia laatutekijöitä he painottavat kyseisessä kontekstissa. Ympäristöt ovat lähestulkoon samanlaisia ja niillä on paljon yhteistä, kuten oppiminen ja sen tukeminen, oppimisen suunnitelmallisuus ja tavoitteellisuus.

Laadullisen tutkimuksen ollessa kyseessä aineisto oli riittävä, sillä tutkimukseen vastasi yhteensä 14 vanhempaa ja vastaajien joukossa oli myös molempien sukupuolien edustajia. Näiden 14 vastausten joukossa oli myös

samansisältöisiä vastauksia, mistä voi päätellä, että kyselyyn vastasi riittävä määrä vanhempia. Aineiston kattavuutta ei voi kuitenkaan pitää hyvänä vähäisen vastaajamäärän vuoksi. Tutkimukseen vastasi ehkä aktiivisimmin korkeasti koulutetut vanhemmat, sillä heillä on itselläänkin kokemusta korkeakoulutasoisista tutkielmista. Muut vanhemmat eivät ehkä kokeneet tutkimukseen osallistumista niin merkityksellisenä asiana, eivätkä he näin ollen osallistuneet tutkimukseen. Tutkijan ja vastaajien välinen suhde vaikutti toimivalta ja luottamus vallitsi molempien osapuolien välillä, vaikka tutkija ja vastaajat olivatkin toisilleen vieraita. Tutkijana loin luottamusta vanhempiin tiedottamalla heitä etukäteen hyvissä ajoin tutkimusprosessista ja sen kulusta, olemalla heille avoin koko tutkimuksen ajan sekä pitämällä lupaukseni.

Tutkimuksella on käytännön merkitystä erityisesti päiväkodin johtajille, sillä tämän tutkimustiedon avulla he voivat vaikuttaa päiväkodin toiminnan puitteisiin monipuolistamalla toiminnan sisältöä ja kiinnittämällä huomiota vanhemmille tärkeisiin asioihin. Näin on lisäksi mahdollista parantaa varhaiskasvatuksen laatua. Tutkimuksesta saatavan tiedon avulla päiväkodin johtajat voivat siis paremmin vastata vanhempien toiveisiin, ajatuksiin ja näkemyksiin. Tutkimuksesta on hyötyä toki myös lapsille, sillä näin lapset pääsevät osalliseksi laadukkaammista ja monipuolisemmista liikuntamahdollisuuksista hoitopäivän aikana, mikä tukee heidän kehitystään ja kasvuaan kaikilla osa-alueilla. Vanhemmat sen sijaan kokevat osallisuuden ja yhteisöllisyyden tunnetta omien vaikutusmahdollisuuksiensa myötä, mikä näkyy muun muassa arvostuksen lisääntymisenä.

7.3 Luotettavuus ja eettisyys

Tutkimukseen osallistuvilla on selvitettävä tutkimuksen tavoitteet ja menetelmät. Tutkimukseen osallistumisen tulee olla vapaaehtoista sekä tutkittavilla on oikeus keskeyttää mukanaolo milloin tahansa. Tutkimuksen osallistuvan on tiedettävä, mistä tutkimuksessa on kyse. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 155–156.) Edellä mainitut asiat olen antanut tutkimukseen osallistuville tiedoksi saatekirjeessä hyvissä ajoin ennen tutkimusta. Myös päiväkodissa päiväkodin johtajalta olen kysynyt luvat hyvissä ajoin sekä antanut samalla tietoa tutkimuksen tavoitteista ja muista sisällöistä.

Olen tutkimusta tehdessään ottanut huomioon tutkittavien anonymiteetin säilymisen koko tutkimusprosessin ajan sekä sen jälkeen. Tutkittavien anonymiteetin ja tutkimustietojen luotettavuuden olen varmistanut sillä, että en ole luovuttanut tietoja ulkopuolisten tietoon tutkimusprosessin aikana, enkä ole käyttänyt tietoja muuhun tarkoitukseen kuin tutkimuskäyttöön. Tutkimusaineistoa olen lisäksi säilyttänyt muistitikulla salasanan takana ja hävittänyt tutkimusaineiston heti tutkimuksen valmistuttua. Sähköinen kyselylomake on vähentänyt anonymiteettisuojaan paljastumisen riskin hyvin alhaiseksi. Tutkittavien suoja pitää siten sisällään tutkittavien nimettömyyden, luottamuksellisuuden ja vastuuntuntoon liittyvät asiat (Tuomi & Sarajärvi 2018, 156).

Vastuuntunto on näkynyt muun muassa siinä, että tutkijana olen noudattanut lupaamiani sopimuksia, jotka olen tutkittaville luvannut enkä tutkijana ole vaarantanut tutkittavien rehellisyyttä. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu, että tutkija huomioi muiden tutkijoiden työn ja saavutukset kunnioittamalla heidän työtään ja antamalla arvon ja merkityksen heidän saavutuksilleen (Tuomi & Sarajärvi 2009, 150). Olen huomionut tämän olemalla huolellinen lähdeviitteiden suhteen ja viittaamalla lähteisiin asianmukaisesti. Olen myös käyttänyt uusinta mahdollista lähdekirjallisuutta, jotta tutkimuksesta saatava tieto olisi mahdollisimman ajantasaista ja palvelisi näin ollen tarkoitustaan parhaalla mahdollisella tavalla. Lähdekirjallisuutta tutkimuksessa olen käyttänyt monipuolisesti, jotta tutkimuksella pystyisin vastaamaan siinä asetettuun tutkimuskysymykseen mahdollisimman hyvin.

Aina on olemassa mahdollisuus, että tutkittavat eivät ole antaneet totuudenmukaisia vastauksia täyttäessään kyselylomaketta, mutta on kuitenkin epätodennäköistä, että kaikki vastaajat olisivat antaneet virheellistä tietoa. Näin ollen tutkimuksessa tehtyjä johtopäätöksiä ja tutkimustuloksia voidaan pitää totuudenmukaisina. Osassa vastauksia sisällöt olivat myös samankaltaisia ja vastaukset olivat samansuuntaisia aikaisempien tutkimustulosten ja teoreettisen viitekehyksen kanssa. Tutkijana olen ottanut huomioon eri näkökulmia ja pyrkinyt olemaan mahdollisimman objektiivinen. Nämä kaikki edellä mainitut asiat tukevat ja parantavat totuudellisuuden toteutumista tutkimuksessa.

7.4 Jatkotutkimusmahdollisuudet

Jatkotutkimusmahdollisuudet aiheen tiimoilta ovat moninaiset. Aiheesta olisi mielenkiintoista tehdä jatkotutkimusta esimerkiksi sen osalta, kuinka äitien ja isien ajatukset ja näkemykset valintaperusteisiin, laatuun ja liikuntakasvatukseen liittyvissä asioissa eroavat toisistaan. Myös tähän tutkimukseen vastanneista suurin osa (12) oli äitejä, kuten on ollut monissa muissakin tutkimuksissa. Tämänkin tutkimuksen perusteella äidit vaikuttavat olevan aktiivisempia vaikuttamaan asioihin, joten täten heidän mielipiteensä ja näkemyksensä tulevat myös vahvemmin esiin. Olisi kuitenkin hyödyllistä saada lisää arvokasta tutkimustietoa myös isien näkemyksistä, sillä tätä tietoa voisi hyödyntää eri tahot, kuten päiväkodin työntekijät, päiväkodin johtajat ja varhaiskasvatuksen palveluntuottajat. Isien näkemykset saattavat erota merkittävästikin äitien näkemyksistä, ja näin ollen olisi mahdollista saada uusia tutkimustuloksia.

Jatkotutkimusta olisi mielenkiintoista tehdä myös siitä, millä perusteella vanhemmat valitsevat lapsellensa hoitopaikaksi perhepäivähoidon ja minkälaisia laatutekijöitä he painottavat kyseisessä kontekstissa. Suurin osa valintaperusteisiin ja laatuun liittyvistä tutkimuksista on tehty päiväkotikontekstissa, vaikka valintaperusteisiin ja laatuun liittyvät tekijät ovat hyvin yleistettävissä kaikkiin varhaiskasvatuksen toimintaympäristöihin ja toimintamuotoihin. Olemalla tietoisia perhepäivähoidon valintaperusteisiin ja laatuun liittyvistä tekijöistä perhepäivähoitajien olisi mahdollista panostaa vanhempien tärkeiksi kokemiin asioihin, ja näin ollen perhepäivähoidon vetovoimaisuutta olisi mahdollista parantaa ja lisätä.

8 LÄHTEET

- Alila, K., Eskelinen, M., Estola, E., Kahiluoto, T., Kinos, J., Pekuri, H-M., Polvinen, M., Laaksonen, R. & Lamberg, K. 2014. Varhaiskasvatuksen historia, nykytila ja kehittämisen suuntalinjat. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75258/tr12.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. (Luettu 9.3.2019.)
- Arinen, P. & Karjalainen, T. 2007. PISA 2006 ensituloksia 15-vuotiaiden koululaisten luonnontieteiden, matematiikan ja lukemisen osalta. Helsinki: Opetusministeriö, koulutus- ja tiedepolitiikan osasto & Helsingin yliopisto, Koulutuksen arviointikeskus
- Barbarin, O. A., McCandies, T., Early, D., Clifford, R. M., Bryant, D., Burchinal, M., Howes, C. & Pianta, R. 2006. Quality of prekindergarten: What families are looking for in public sponsored programs. *Early Education and Development* 17 (4), 619–642.
- Bosetti, L. & Pyryt, M. C. 2007. Parental motivation in school choice: Seeking the competitive edge. *Journal of School Choice* 1 (4), 89–108.
- Bourdieu, P. & Wacquant, L. J. D. 1995. Refleksiiviseen sosiologiaan. Tutkimus, käytäntö ja yhteiskunta. Suom. M. Sabour & M. A. Salo. Joensuu: Joensuu University Press. Alkup. 1992.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2014. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Hujala, E., Junkkari, P. & Mattila, S. 2006. Päivähoidon toimivuuden arviointia. <https://ecef.org/wp-content/uploads/2014/03/2006-1-Hujala.pdf>. (Luettu 6.1.2019.)
- Hujala, E., Puroila, A.-M., Parrila, S. & Nivala, V. 2007. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. *Varhaiskasvatus* 90.

- Kalliala, M. 2008. Kato mua! Kohtaako aikuinen lapsen päiväkodissa? Helsinki: Gaudeamus.
- Karvonen, P., Siren-Tiusanen, H. & Vuorinen, R. 2003. Varhaisvuosien liikunta. Lahti: VK-Kustannus.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset 2016. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75405/OKM21.pdf>. (Luettu 14.2.2019.)
- Poikolainen, J. 2011. ”Miksi valita jo peruskouluvaiheessa?” – Vanhempien kouluvalintastrategiat. *Kasvatus* 42 (2), 131–143.
- Reay, D. 1998. Engendering social reproduction: mothers in the educational marketplace. *British Journal of Sociology of Education* 19 (2), 195–209.
- Repo, L., Paananen, M., Eskelinen, M., Mattila, V., Lerkkanen, M-K., Gammelgård, L., Ulvinen, J., Marjanen, J., Kivistö, A. & Hjelt, H. 2019. Varhaiskasvatuksen laatu arjessa. Varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus.
- Riitakorpi, J., Alila, K & Kahiluoto, T. 2015. Varhaiskasvatuksen yksityiset palvelut. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79206/okm03.pdf>. (Luettu 9.3.2019.)
- Ruutiainen, V., Alasuutari, M., & Karila, K. 2018. Markkinoistuvat varhaiskasvatuspalvelut. *Yhteiskuntapolitiikka* 83 (4), 441–447.
- Seppänen, P. 2006. Kouluvalintapolitiikka perusopetuksessa. *Suomalaiskaupunkien koulumarkkinat kansainvälisessä valossa*. Turku: Suomen kasvatustieteellinen seura.
- Sherborne, V. 2006. Lasten kokonaiskehitystä tukeva liikunta. Helsinki: Hakapaino.
- Sääkslahti, A. 2015. Liikunta varhaiskasvatuksessa. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Sääkslahti, A., Soini, A., Mehtälä, A., Laukkanen, A. & Iivonen, S. 2013. Liikunnallisen lapsuuden askelmerkit asetetaan jo päiväkotikässä. *Liikunta & Tiede* 50 (2-3), 27–31.
- Touhula liikuntapäiväkodit. 2019. <https://touhula.fi/teemat/>. (Luettu 17.7.2019.)
- Tuomi, J. & Sarajarvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Varhaiskasvatoslaki 540/2018. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>.
(Luettu 24.10.2018.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.
2016. https://www.oph.fi/download/179349_varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2016.pdf. (Luettu 14.5.2019.)

Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset.
2016. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75405/OKM21.pdf>. (Luettu 14.2.2019.)

Vauhti liikuntapäiväkodit. <https://www.pilkepaivakodit.fi/paivakodit/tuusula/pilke-liikuntapaivakoti-vauhti/>. (Luettu 17.7.2019.)

Vilén, M., Vihunen, R., Vartiainen, J., Sivén, T., Neuvonen, S. & Kurvinen, A.
2006. Lapsuus-erityinen elämänvaihe. Helsinki: WSOY.

KYSELYLOMAKE VANHEMMILLE

Olen viimeisen vuoden varhaiskasvatuksen opettajaopiskelija Tampereen yliopiston kasvatustieteiden laitokselta. Teen parhaillaan kandidaatintutkielmaa aiheesta ” liikuntapäiväkodin valintaan vaikuttavat tekijät vanhempien näkökulmasta”. Tutkimukseni tarkoituksena on selvittää vanhempien näkemyksiä liikuntapäiväkodin valintaan vaikuttavista tekijöistä. Lisäksi tutkimuksen avulla on tarkoitus selvittää vanhempien näkemyksiä laatuun liittyvistä tekijöistä sekä vanhempien ajatuksia liikuntakasvatuksesta ja sen tärkeydestä lapsen elämässä.

Tutkimuksen onnistumisen ja luotettavien tietojen saamisen kannalta olisi tärkeää, että mahdollisimman moni teistä vanhemmista osallistuisi tutkimukseen. Suurempi vastaajamäärä takaa luotettavimmat tutkimustulokset. Täytettyäsi kyselylomakkeen lähetäthän sen tutkijalle postitse oheisessa kirjekuoressa. Jos vastaustila loppuu kesken, voit jatkaa paperin kääntöpuolelle. Tässä tapauksessa numeroithan kysymyksen/kysymykset, jotta tiedän, mihin kysymykseen olet vastannut kääntöpuolelle.

Vastaajan sukupuoli: _____

Miksi olet hakenut lapsellesi päivähoitopaikkaa liikuntapäiväkodista? Perustelethan myös vastauksesi!

Mitkä asiat sinun kohdallasi vaikuttivat kaikkein eniten päiväkodin valintaan ja miksi?

Mitä muita vaihtoehtoja teillä oli lapsenne päivähoitopaikan järjestämiseksi ja miksi pohditte kyseisiä vaihtoehtoja?

Mitkä asiat mielestäsi tekevät päiväkodista hyvän ja laadukkaan? Perustelethan myös vastauksesi!

Kuinka laatuun liittyvät asiat mielestäsi toteutuvat lapsesi päiväkodissa?

Mitä käsite liikuntakasvatus mielestäsi pitää sisällään?

Kuinka suhtaudut liikuntakasvatukseen ja sen tärkeyteen lapsen elämässä? Perustelethan vastauksesi!

Kiitos vastauksistasi ja osallistumisestasi tutkimukseen!